*І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIX. Ч. 50. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 16-го БЕРЕЗНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 16, 1972 No. 50. VOL. LXXIX.

Цієї неділі у Вашингтоні будуть відзначені роковини Шевченка біля його пам'ятника

Пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні

Вашингтон (УККА). — Цієї неділі, 19 березня, представники Українських Церков, центральних громадських і місцевих організацій та молодечих організацій, віддадуть поклін Кобзареві України, Тарасові Шевченкові, у стіп його пам'ятника у столиці країни. В урочистій імпрезі, що почнеться о год. 1:30 по полудні візьме участь Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Владика Мстислав, як також представник Митрополії з Філядельфії. Свято відкриє екзекутивний віцепрезидент УККА Йосип Лисогір, а проводитем ним д-р Степан Курилас, голова Відділу УККА в Вашингтоні. В рямках імпрези відбудеться Пластовий Апель пластунів із Пластових Станиць, СУМА, ОДУМ і СУСТА з Вашингтону, Балтімору і Філядельфії. Короткі промови виголосять: конгресмен Хоген і представник СУСТА Ігор Раковський. „Посланіє" Шевченка віддеклямує А. Лозинський. В мистецькій частині виступить хор „Євшан Зілля" з Нюарку. Опісля відбудеться покладення вінків біля пам'ятника, що їх складатимуть представники українських центральних установ. Церемонія біля пам'ятника закінчиться збірним відспіванням Шевченкового „Заповіту". О год. 3:30 того дня відбудеться біля совєтської амбасади демонстрація в обороні переслідуваних інтелектуалістів в Україні. Очікується, що багато наших громадян не тільки з Вашингтону й околиці, але і з дальших сторін візьмуть участь у цьому відзначенню роковин біля його пам'ятника у Вашингтоні.

ПЛАСТУНИ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ІДУТЬ до ВАШИНҐТОНУ

Як і минулими роками, пластуни Станиці у Філядельфії вибираються до Вашингтону, щоб там разом із другими Станицями зложити поклін невмирущому Тарасові Шевченкові. Автобуси відїдуть в неділю 19 березня у ранніх годинах. Станиця візьме участь у святкуваннях біля пам'ятника Т. Шевченка. Там пластова молодь зустрінеться з друзями Станиць Балтимору і Вашингтону, до яких є запрошена в гостину. (М. А.)

В суботу відбудеться протестаційна моторкада в Ню Йорку

Ню Йорк, (УККА). — Як уже інформовано, цієї суботи, 18-го березня, Відділ УККА з метрополітальної округи Ню Йорку, влаштовують „протестаційну моторкаду" на знак протесту проти арештувань та репресій діячів культури в Україні. Моторкада почнеться точно в год. 12-ій в полудне на Іст 36-й вулиці, між Першою та Другою евенями.

Маршрута моторкади: Виїзд із збірного пункту по Першій евені до 79-ої вулиці; звернути вліво на 79-ій вулиці й їхати до П'ятої евеню; звернути вліво на П'ятій евеню та їхати до 42-ої вулиці; звернути вліво на 42-ій вул. та їхати до Першої евеню; звернути вліво на Першій евеню та їхати до гори до 57-ої вул.; звернути вліво й їхати до П'ятої евеню і їхати в долині П'ятою евенею до 42-ої вулиці, звернути вліво на 42-ій та їхати до 57-ої вулиці, що буде початком другого об'їзду. Побажано, щоб моторкада об'їхала щонайменше чотири рази. При кінці четвертого об'їзду моторкада заверне на Другу евеню г долину та буде розв'язана біля Українського Народного Дому.

Приблизний час моторкади біля 2-х годин. Демонстранти мусять вважати на всі поліційні та рухові приписи і не можуть виходити з авт під час демонстрації. За дальшими інформаціями звертатися до УККА.

Шанхайська радіовисильня передає лекції англійської мови

Гонг Конг. — Шанхайська радіовисильня почала передачі лекцій англійською мовою. Перша лекція складалася виключно із двох фраз: „Хай живе предсідник Мао"! і „Многих літ предсідникові Мао"!

Державний секретар ЗСА, Вілліям П. Роджерс подав, що під час перебування президента Ніксона в Китаї дійшло до угоди з прем'єром Чжоу Ень-лаєм, що американці повинні навчитися китайської мови, а китайці англійської. Чи інструкції шанхайської радіовисильні є результатом тієї угоди-не було сказано. Слухачам тільки передано, що „пильне вивчення чужих мов є важливим завданням в промощенні шляху до революції". Коментатор додав, що „чужа мова послужить зброєю в поширюванні революційних теорій, викриваючи жорстоку агресивність капіталістів, їхнє лукавство і хитрість, водночас, вказуючи на неминуче повалення і загибель капіталістичних законів в діяспорі".

Учителькою англійської мови на шанхайській радіовисильні є Мен Лянь-інґ, робітниця текстильної фабрики. Вона з гордістю заявила, що протягом трьох років навчання на факультеті чужих мов вона мала змогу вивчити англійську мову, підкреслюючи, що хоча вона звичайна робітниця, у неї однакові права на освіту й на учителювання. Вона зазначила, що „передача лекцій чужої мови почерез радіовисильню має важливе політичне значення, щоб тим способом перевести революційні ідеї з Китаю і поширюючи їх, викликати загальносвітову революцію".

У СЕРПНІ 7-МА СЕСІЯ УНРАДИ

Лондон. — Сьома Сесія Української Національної Ради відбудеться у серпні цього року в Лондоні, в Англії, згідно з рішенням Президії УНРади. Головна Виборна Комісія, порозумівшись із Виконним Органом УНРади, звернулася із закликом до окружних виборних комісій, щоб вони провели вибори до Громадського Сектору не пізніше до кінця червня ц. р.

На Флориді перше місце зайняв Воллес, за ним ідуть Гомфрі і Джексон, Ніксон здобув 87% республіканських голосів

Маямі, Флорида. — Під час відбутих тут у вівторок 14 березня президентських правиборів перше місце між демократичними кандидатами зайняв губернатор Алабами Джордж Воллес, здобуваючи, за тимчасовими підрахунками, 499 561 голос або сорок й один відсоток усіх демократичних голосів і водночас із цим 75 із усіх 81 делегата на Крайову Демократичну Конвенцію. На республіканському списку величезну перевагу здобув, згідно з усіма передбаченнями, президент Ричард М. Ніксон: на нього голосувало 351 911 або 87 відсотків республіканських виборців. Контркандидат Ніксона — Ашбрук одержав тільки 35 281 голос або 9% і МекКлоскі 16 708 голосів або 4%. З демократичного списка, що нараховував одинадцять прізвищ, друге місце після Воллеса зайняв сен. Гюберт Г. Гомфрі із 224 319 голосами або 19 відсотками і третє місце — сен. Генрі М. Джексон з Вашингтону із 162 767 голосами або 13 відсотками. Четверте місце зайняв сен. Едмунд Мескі, здобуваючи тільки 107 017 голосів, або 9 відсотків. Такий вислід визнав навіть він сам своєю поразкою. Посадник Ню Йорку Ліндзі опинився на п'ятому місці із 78 524 голосами або 9 відсотками і сен. МекҐоверн на шостому із 73 950 голосами, або 6 відсотками. Негритянка Чізголм здобула 42 851 голос або 4 відсотки. Чотири останні на демократичному списку кандидати — МекКарті, Міллс, Гартке і Йорті — здобули всього від 2 до 6 тисяч голосів. Вислід виборів у Флориді ще не є остаточний, протеж він охоплює 97 відсотків із усіх 2 841 виборчих округ. У найближчий вівторок 21 березня відбудуться правибори у стейті Іллиной і 4 квітня у Висконсині. В Ню Джерзі правибори визначені на 6 червня.

Президент Ніксон відбуде у квітні зустріч з прем'єром Канади Трудо

Вашингтон. — В четвер 13 квітня ц. р. президент Ричард М. Ніксон виїде до Канади, щоб відбути дводенну зустріч з канадійським прем'єром Трудо. Передано таке повідомлення з Білого Дому у вівторок 14 березня ц. р. і одночасно цього ж дня проголошено це з Отави. Темою розмов Ніксона із Трудо мали б бути досить глибокі розбіжності між урядами ЗСА і Канади у справі торговельних взаємин між обома країнами і зокрема побоювання канадійського уряду щодо евентуальних американських санкцій та обмежень канадійських імпортів до ЗСА. Плян відбути таку зустріч був вироблений уже минулого року, після того, як уряд през. Ніксона встановив був додаткове 10-відсоткове мито на більшість імпортованих до ЗСА продуктів і товарів, що вдарило особливо ж Канаду, яка імпортує до ЗСА 60 відсотків своєї продукції. 6 грудня минулого року приїздив до ЗСА для зустрічі з през. Ніксоном прем'єр Трудо і добився тоді скасування додаткового мита на канадійські імпорти, протеж усіх спірних справ тоді не розв'язано. Позитивні висліди зустрічі з Ніксоном дуже побажані для Трудо, з огляду на можливість проведення виборів у Канаді вже в червні цього року.

Атомові договори ЗСА і СССР не мають практичної вартости

Женева. – Делегатка Швеції на Женевській 25-тичленній конференції роззброєння, шведський міністер пані Альма Мірдаль, натаврувала у вівторок 14 березня ц. р. обидва дотеперішні атомові договори, підписані спершу ЗСА і Совєтами, як практично безвартні: однаково договір з липня 1963 року, який забороняє всі ядрові експерименти в повітрі, на землі і під водою, за вийнятком експериментів під землею, — як теж договір з 1968 року, що забороняє по1ширення атомової зброї поза теперішніх 5 атомових потуг. Альма Мірдаль твердила, що продовжування ядрових експериментів під землею рівняється у практиці дальшому удосконалюванню атомової зброї і побільшуванню арсеналів тієї зброї, а неприступлення Франції й Комуністичного Китаю до договору з 1968 року створює фіртку для атомового озброєння також інших держав. Швеція, Канада, Японія, Індія і Ізраїль є в першому ряді неатомових країн, які завдяки своєму упромисловленню і високій техніці мають можливість в розмірно короткому часі створити власну атомову зброю. Різні неатомові держави наполягають на Женевській конференції роззброєння, щоб ЗСА і СССР погодилися припинити всякі дальші підземні атомові досліди, як вступ до ступневого обмежування існуючих арсеналів атомової зброї. Вона закидала З'єднаним Стейтам, що їх вимога щодо встановлення міжнародної контрольної системи, яка стежила б, чи хтось не порушив би заборони щодо підземних штучних вибухів, — анахронічна, бо існують вже технічні можливості контролювати такі вибухи.

Гуссейн пропонує автономну державу палестинців у злуці з Йорданією

Амман. — Йорданський король Гуссейн пред'явив чотирьом великодержавам плян, який полагоджував би ізраїльсько - йорданський конфлікт та розв'язував проблему палестинських втікачів. За тим пляном мала б постати на правому узбережжі Йордану автономна держава арабських втікачів-палестинців, яка на федераційних засадах входила б у склад Йорданії, з власним соймом і урядом, але й із федеральним парляментом і урядом. Коли б Ізраїль дав на це свою згоду, тоді мусів би евакуювати окуповані ним у червневій війні в 1967 році йорданські землі. Король Гуссейн буцім-то вимагає від Ізраїлю звороту східньої частини Єрусалиму, але за іншими вістками він буцім-то погоджується, щоб Єрусалим залишився з'єднаним під адміністрацією Ізраїлю, з тим, що Йорданія мала б „суверенність" над мусульманськими релігійними пам'ятками в Єрусалимі. Плян Гуссейна, що про нього поінформовано також голів арабських держав, спричинив велике порушення в арабському світі, бо загально припускають, що між Йорданією і Ізраїлем прийшло вже в засекречених контактах до засадничого порозуміння. Американські керівні кола вважають, що король Гуссейн хотів цим пляном відбудувати свій престиж в арабському світі та звернути увагу, що не слід відсувати набік Йорданію і зосереджувати всю увагу на Близькому Сході тільки на можливості заміреня Ізраїлю з Єгиптом.

Совєтська газета критикує комсомол у Латвійській ССР

Московська „Комсомольськая Правда" з 10-го березня повідомила про 19-ий з'їзд комсомолу Латвійської ССР. На з'їзді найбільше уваги припадало „соціялістичним будовам і змаганню,, та „ідеологічній роботі з молоддю". Газета повідомила, що першим секретарем ЦК комсомолу Латвії вибрали В. Бреєіса, не згадавши про долю попереднього „секретаря". У кінці довгого повідомлення сказано: „Комітетам комсомолу треба серйозно вивчити справу, чому кожний 12-й комсомолець у республіці не виконує доручень, чому понад 7 000 комсомольців „загубились" під час переходу з однієї організації до іншої, чому кожна четверта організація не не збільшувалася за рахунок рахунок прийняття нових членів до комсомолу?". Комсомольці в Латвії „брали на себе" багато різних зобов'язань, але не виконували їх і не турбуються таким станом справ. „Не достатньо залучують молодь до ремонту, добудов і будов шкільних будинків". У колгоспі „Прогрес" Лудзенського району працюють 809 доярок корів, „але молоді серед них тільки 42 особи". На „ударну комсомольську всесоюзну будову в Латвійській ССР „Лаума" не прибув ні один комсомолець". Якщо судити з прізвищ тих, які виступали на з'їзді комсомольців Латвії, то це були переважно росіяни.

Окружний Комітет УНС в Клівленді перевибрав д-ра Б. Футея на голову, відзначив проф. Р. Чучкевича за заслуги

Заслужене відзначення під час загальних зборів Окружного Комітету Відділів УНС в Клівленді відзначено за працю і заслуги для УНСоюзу проф. Романа Чучкевича, вручаючи йому золотий годинник та Почесну Грамоту, що й видно на цій фотознімці. Стоять (зліва): голова Окружного Комітету головний радний д-р Богдан Футей, виконуюча обов'язки головного касира УНС пані Уляна Дячук, проф. Роман Чучкевич, головний радний Тарас Шмагала та головний радний і обласний організатор Євген Репета.

Клівленд. — Минулої неділі, 12-го березня, тут відбулися річні загальні збори Окружного Комітету Відділів Українського Народного Союзу, під час яких відзначено почесною грамотою і золотим годинником за видатні заслуги та успіхи в праці довголітнього секретаря 346-го Відділу і організатора проф. Романа Чучкевича й обрано нову Управу із знову переобраним на голову головним радним д-ром Богданом Футеєм у проводі. Крім д-ра Б. Футея, до Управи були обрані: Богдан Дейчаківський — заступник голови, Пилип Телішевський і мгр Володимир Баслядинський — секретарі, Марія Федак — касир, інж. Іван Фур — організаційний й інформаційний референт та Іван Скліпецький — імпрезовий референт.

Збори відкрив коротким словом д-р Богдан Футей, запросивши до почесної Президії приявних на цих зборах виконуючу обов'язки головного касира пані Уляну Дячук і головного радного та обласного організатора Євгена Репету. Після молитви, яку провів новий парох української православної церкви Пресв. Трійці о. Ф. Коваленко, вшановано хвилиною мовчанки померлого недавно головного касира УНС св. п. дир. Петра Пуцила та інших померлих членів Округи. Проводила зборами обрана Президія в складі: Богдан Дейчаківський — голова, проф. Яків Клований — заступник та С. Мотрович — секретар. Про працю Окружної Управи звітували: секретар проф. Р. Чучкевич, касир пані Марія Федак та голова д-р Богдан Футей, який говорив про змагання Окружної Управи до того, щоб змінити обличчя УНС в громаді та ще більше поширити його забезпеченеву і громадську активність. З ініціятиви Окружного Комітету відбулася доповідь про наркоманію і започатковано перепис місцевого українського населення. Василь Камінський, звітуючи за Контрольну Комісію, ствердив, що все діловедення Округи є у взірцевому порядку та запропонував довір'я і абсолюторію Управі, що й прийнято оплесками. Пані Уляна Дячук, виступаючи вперше на таких зборах як виконуюча обов'язки головного касира УНСоюзу, дала загальний огляд організаційного стану Округи, ствердивши її гонажний успіх, про що свідчить факт, що Округа на 75 відсотків виконала призначену їй Головним Екзекутивним Комітетом організаційну квоту, здобувши 258 нових членів. До цього поважно причинився секретар 240-го Відділу і організаційний першун Округи Михайло Кігічак, який приєднав 85 нових членів, на всіх 105 членів, що їх здобув його Відділ. Подавши ще загальний огляд організаційної праці та здобутки і втрати членів в УНСоюзі в минулому році, пані Дячук позна-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Інж. Омеляна Граба перевибрано на голову Перт-Амбойської Округи УНС

Перт Амбой, Н. Дж. (С. Г.) — Річні загальні збори Комітету Відділів УНС Перт Амбойської Округи, що відбулись тут в неділю 5-го березня, перевибрали на голову Окружної Управи відомого суспільно - громадського і виховного діяча інж. Омеляна Граба. Теж затверджено перевибір почесного голови Округи в особі ВПреосвященного Владики Марка — Архиєпископа УПЦеркви. До Управи були ще обрані: Михайло Фединишин й Іван Головка — заступники голови, Дарія Оріховська — секретарка, Іван Бабин — касир, Михайло Захарко — організаційний референт, інж. Володимир Янів — пресовий референт і Корнило Галушка — імпрезовий референт. На членів Управи були обрані: прот. Петро Мелех, Олександра Яворська, Йосиф Ярема, Степан Мисик, Степан Матлаґа і Юлія Шарик. Контрольну комісію очолив Іван Рачинський як голова, а членами обрано Богдана Левицького і Йосифа Гречку. Згадану Управу обрано на пропозицію Номінаційної комісії, в особах: Михайла Захарка, Йосифа Яреми і Корнила Галушки.

Збори, що відбулись в залі УНДому, відкрив о год. 3-ій по полудні голова Округи, інж. Омелян Граб. Він привітав приявних, зокрема гостей з головного уряду УНСоюзу в особах заступника головного предсідника професора Івана Телюка і головного радного та обласного організатора Степана Гавриша. На заклик голови вшановано померлих членів УНСоюзу, зокрема головно-

(Закінчення на стор. 6-ій)

ГАРДВАРДЦІ ПРО ГАРВАРД

Ню Йорк. — В неділю 19 березня ц. року відбудеться тут інформаційна зустріч студентів із Гарварду з громадянством Ню Йорку й околиць. Чотири студенти із Гарварду — Гриць і Оксана Грабовичі, Олег Ільницький та Зенон Когут — говоритимуть про ситуацію в Гарвардському Університеті і про працю Осередку Українських Студій у Гарварді. Відбудеться зустріч у великій залі Українського Народного Дому при Другій Евню. Початок о год. 1-ій по пол.

УКРАЇНСЬКИЙ МАТЕРИК В НЮ ЙОРКУ: ЦЕРКВА І ШКОЛА СВ. ЮРА

(Репортаж Л. Полтави)

(2)

Напроти монастиря – церква св. Юра.

„Праворуч той великий дім доведеться, на жаль, знести, пояснює Отець-парох. — Вже розпочали виселювати людей. На тому місці будуватимемо нову церкву св. Юра. Її запроектував наш видатний архітект Аполінарій Осадца, в українському стилі, з елементами барокко". Отець Доктор радіє, що православні українці вирішили збудувати козацького типу церкву біля „Верховини", бо ж кожна церква — на славу Божу. Він вірить у своїх парохіян:

„Українська громада, я переконаний у цьому, збере на нову церкву необхідних два мільйони долярів. Це необхідне, приміщення старої церкви занадто тісне. Дотепер Громада пожертвувала майже 600 000 долярів без особливої „збіркової кампанії" — люди дають, бо знають, що нам ніхто інший не дасть, — каже Парох, — а дати на рідну Церкву означає допомогти самим собі".

Идемо з 7-ої на 6-ту вулицю, до Академії св. Юра. Навколо чути англійську, еспанську, ще якусь мови. Кожна мова має свій „материк". Для нашої мови тут, на долині міста, таким материком є і буде цілоденна парохіяльна Школна і Академія св. Юра.

„Коли збудуємо нову церкву, то вона займе чималу дільницю. Тоді вся частина бльоку, від 6-ої до 7-ої вулиці, буде українською, бо церква з подвір'ям поєднається з цією п'ятиповерховою школою", — зазначає Господар.

Як добре, що українці мають таких господарів! Але чи можна їх залишати напризволяще, мовляв, робіть собі, давайте раду... Раду у всьому можна дати тільки з Громадою — через Громаду — і для Громади.

Сестра-директорка

У супроводі о. д-ра Володимира Гавліча входимо до канцелярії Школи і Академії св. Юра. Нас зустрічають привітно усміхнена молода директорка Академії Сестра Наталія, ЧСВВ, і голова Батьківського Кружка інж. Любомир Зелик. Широкий стіл, живі квіти, образ Божої Матері, збоку — телефон, що часто озивається, пульсує, мов живчик живого організму. Це тут зосереджене практичне керівництво Академією, про яку була мова, а тепер познайомимось докладніше. Та спершу про Директорку.

Сестра Наталія, ЧСВВ, директорка Академії св. Юра в Ню Йорку

Сестра Наталія, ЧСВВ, народилася в Україні, малою дитиною прибула з батьками по війні до ЗСА; середню освіту здобула в Ню Йорку в системі католицьких шкіл, потім закінчила католицький Фордгемський Університет. Її спеціяльність, крім ведення адміністрації —мови: англійська, українська, французька, еспанська. Її вимова в тих, таких різних мовах, подивугідно гарна. Директоркою Академії (не пишу звичного „директором" із симпатій до Руху за рівноправність) Сестру Наталію призначили у вересні 1970 р., коли Сестра Емілія була відкликана до іншої праці (тепер Сестра Емілія є Матір'ю Генеральною Сестер Чину Св. Василія Великого у Римі).

З того, як шанобливо віталися із Сестрою Директоркою учні, коли ми оглядали кляси й проходили довгими світлими коридорами з квітами на вікнах, було видко, що Сестра Наталія добре веде доручене їй велике виховне підприємство, а може не тільки добре, а й зразково. Отець настоятель д-р Володимир Гавліч, прощаючися з нами, назвав цю Школу „материком". Хоч і тривожили його фінансові справи, все таки відходив з легким серцем і почуттям радости: в особі Сестри Наталії Школа знайшла молоду, енергійну силу, і так тут була успішно розв'язана проблема зміни поколінь.

„Правильник Академії св. Юра"

Для орієнтації батьків, куди вони можуть послати свою дитину, подаємо кілька уривків із „Правильника" Академії св. Юра — для тієї молоді, що після Садочка й

(Закінчення на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $18.00, на пів року — $9.50, на 3 місяці — $5.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Козацькому роду нема переводу...

Молоді сили в 1960-их роках започаткували в Україні поновний процес духового відродження: „шестидесятники" з поетом - патріотом Василем Симоненком. Вони ж викликали наростаючу хвилю зацікавлення українською проблемою серед молоді українського роду, яка народилася поза Україною. Для цієї молоді, яка українську мову перебирає від батьків та вивчає в Рідних Школах Українознавства, яка не раз перед тим, як вивчити нову українську пісню, мусить добре напружитись, щоб кожне слово вірно вимовити, щось нове відкрилось у житті. Замість наслідувати ту частину молоді, котра вдається до різних крайнощів, загал української зорганізованої молоді в ЗСА, Канаді й інших країнах вільного світу дійсно, можна сказати, повернувся лицем до України. У Нью Йорку, наприклад, майже кожної суботи, хвиля за хвилями відбуваються біля будинку ОН протестаційні демонстрації в обороні прав людини і народу в Україні, і вже не раз траплялось, що молодь кількісно переважала старших на тих загально-українських демонстраціях.

Молоді, свіжі українські сили видно не тільки на демонстраціях. У Канаді і ЗСА маємо цілу плеяду молодих українських мистців різних профілів, у тому числі й малярів, музик, поетів; в Австралії створилася чимала наймолодша літературна група з молоді. Молоді українські сили помітні вже у сливе всіх ділянках життя, а їхні виступи в обороні прав України є настільки шляхетними, що заяви большевицької преси про „відмирання" українства поза Україною, про „зматеріялізування" є в більшості випадків тільки ворожими побажаннями. Єдина ділянка життя, де все ще є дійсно велика нестача молодих сил — це релігійна ділянка: молодих священиків не вистачає у всіх українських Церквах. У цьому відношенні залишається ще багато чого зробити.

Спостерігаючи процес наростання молодих українських сил поза Україною, можна з вірою повторити, що таки справді „козацькому роду нема переводу".

Зворот до релігії

Ми є тепер свідками дуже цікавого, надзвичайно відрадного явища: переводиться явище бітників і гіпі, а поширюється зворот в сторону релігії, консерватизму й „звичайного способу життя". Небезпечно спрощувати ці настрої, поки ще не відомо, чи так званий „рух Ісуса", що почався в ЗСА вже яких два роки тому, є тільки переходовою „модою", чи він збережеться, перетворившись в поширення релігійности серед молоді. Невідомо ще теж, чи факт прорідження рядів неохайних довговолосих юнаків і чудернацьки одягнених дівчат це наслідок зимової погоди, чи властиве завмирання моди гіпі. Алеж забагато різних познак, що вказують на відворот від ще недавніх метод демонстраційної боротьби проти „естаблішменту", щоб легковажити їх, як щось проминальне й тимчасове. Пригадаймо, що масове явище гіпі, з'ясовуване як ніби бунт молоді проти існуючих надто для молоді банальних зматеріялізованих форм буття, швидко зійшло на манівці, а то й завидилось, бо у практиці вповкнуло „дітей квітів і любови" в обійми духового нігілізму, наркотиків і злочинства. Отож спокій у кемпусах, „рух Ісуса" і зацікавлення молоді релігійними проблемами треба визнати за здорову й конструктивну реакцію проти того надмірного лібералізму, який намагався стати монопольним світоглядом американської молоді.

„ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 20 березня ц. р. у багатьма світлинами ілюстрованій статті з'ясовує „Рух Ісуса — вплив на молодь, Церкву". Стверджується там, що цей рух контроверсійний, — проте настільки поважний, що охопив сотні тисяч американської молоді, як новий прояв молодечого „бунту". На тротуарах численних великих міст від Нью Йорку на Сході до Голлівуду на Заході появились самочинні, іноколи бородаті, іноколи босі проповідники Христової віри. Закликаючи до звороту в сторону Христа, вони водночас різко засуджують наркотики і їх продавців. Молоді люди приступають до прохожих і запитують: „Чи ви знаєте щось про Ісуса?" У десятках кемпусів склались дрібні групи студентів, які сходяться, щоб студіювати Біблію і спільно молитися. Славетний проповідник Біллі Ґреґем захоплений цим явищем, але існують теж скептики, які вбачають в ньому радше „останній спазм перед загином Церкви". Але покищо цей „рух Ісуса" процвітає, доказом чого є такі, як наліпки на автомобілях „Затрубіть, коли любите Ісуса", відзнаки „Ісус" на одягах, годинники з образом Ісуса чи образ Ісуса на спині одягів, треба вважати дійсно за проминальну „моду" серед молоді, ласої на кожну новизну.

Проводи Католицької, як і Протестантських Церков ставляться до „руху Ісуса" стримано й холодно, не вірячи в його тривкість і маючи поважні застереження супроти його зовнішніх проявів, які занадто пахнуть театральністю та сенсаційністю. Вказують, наприклад, на такі факти, як ось в одній церкві у стейті Теннесі, де впродовж 35-ох днів збільшилось 2.000 „навернених" на християнізм. Але за дальших три місяці все у тій церкві вернулось до давнього стану: „Діти зникли так раптово, як і з'явились", — пише редактор євангелічного журналу „Християнізм Сьогодні", Едвард Пловмен. А втім, „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" звертає увагу на такий поважний факт, що з-посеред нинішніх кругло 1.300 чотирирічних коледжів і університетів коло 800 мають або програми або окремі департаменти релігійних студій, які втішаються серед студентської молоді великим успіхом. Зокрема, у Каліфорнійському університеті, який ще недавно був тереном „лівих" студентських демонстрацій, виклади на релігійні теми і видання релігійного характеру знаходять численних слухачів та покупців. Те саме діється у зеленому університеті в Чикаго.

Очевидно, що надзвичайно пильні й совісні обсерватори всіх кожночасних подій і явищ в американській дійсності живо коментують цей новий рух. Більшість схиляється до погляду, що коли можна мати слушні застереження до таких молодих „навернених" „слуг Ісуса", які рантом заперечують вартість всякої науки поза Біблією, зрештою нездатні ще зрозуміти й Біблію, то все ж це рух позитивний. Він свідчить про банкрутство молодечого культу негації, який практично виявлявся в законотах. І коли вірити, що зло гине, а добро залишається, то й із цього „Ісусового руху" певно відпаде все штучне і декоративне, а залишиться те позитивне, що є в поширенні релігії, і в бажанні повернути до „батьків", що їх неначе принципово відкидав рух гіпі.

Панас Феденко

ТРАГІЧНЕ НЕПОРОЗУМІННЯ

В країнах некомуністичних преса передрукувала цілком або скорочено лист-протест 17 латвійських комуністів, адресований до комуністичних партій Румунії, Югославії, Італії, Франції, Австрії, Еспанії та до окремих визначних діячів комуністичного руху: Люї Араґона і Роже Ґароді (Франція) та Германссона (Швеція). Автори листа не підписали його своїми іменами, бо знають, що за такий „злочин" Комітет Державної Безпеки послав би їх негайно туди, де „козам роги правлять".

Це може дати причину московським д е р жимордам твердити, мовляв, той лист — вигадка пропагандистів „холодної війни". Одначе, факти, описані в листі латвійських комуністів, несумнівні і до того ще й типові, подібні до тих, що на кожному кроці зустрічаються в різних „національних республіках", теж і в нашій Україні.

Що примусило комуністів малої країни — Латвії — посилати його до інших комуністичних партій? Політика Москви, яка послідовно прямує до знищення латвійців як нації примусовою русифікацією і колонізацією. „Колонізація чужими людьми, присланими з різних совєтських республік", дошла до того, що в 1970 р. латвійці творять у своїй країні всього 57% людности, а в столиці республіки — Ризі — вже є в меншості: всього 40%.

Москва посилає в Латвію робітників із різних областей СССР. Автори листа згадують — росіян, білорусів, навіть „карпатських українців". Адміністративний апарат Латвії переповнений російським елементом. Між ними адміністраторами ганебну ролю грають латвійці, що довго жили в Росії і забули рідну мову. Вони допомагають п о м о сковленню Латвії.

Само собою, коли в Латвію приходять робітники або службовці росіяни, українці, татари, вірмени або грузини, то вони не мусять учитися латвійської мови: спільною мовою для них і для їхніх дітей є мова російська. Для присланих в. Латвію людей інших національностей створено російські школи. Для них надають радіопередачі мовою російською; нові латвійській виділяють радіовисильні в Латвії тільки третину часу і матеріялу.

Для присланих у Латвію робітників і адміністраторів друкуються в Ризі та інших містах газети і книжки російською мовою. На зібраннях колективів підприємств, адміністративних і наукових установ панує мова „старшого брата".

Автори протесту стверджують, що, коли на зібранні один учасник - росіянин вимагає, щоб воно провадилося російською мовою, то латвійці мусять коритися. Бо інакше учасників будуть обвинувачувати в „націоналізмі".

П о м о сковлення провадиться через школи, піонерські організації, через дитячі притулки і садки: картина відома нам добре і в Україні. Автори листа згадують, що в пресі, в радіопередачах, в книжках і на вічах ведеться пропаганда за мішані подружжя: щоб росіяни сватали латвійських дівчат, а латвійці, щоб женилися з росіянками. Московський шовінізм виступає цинічно в назвах вулиць латвійських міст: касується назви латвійських культурних діячів, натомість виступають імена російських завойовників, що творили царську гнобительську імперію: генерал Суворов, цар Петро I та інші.

17 латвійських комуністів у своєму листі - протесті твердять, що вожді СССР у Москві порушують через поневолення Латвії ідеї Маркса і Леніна. Вони згадують, що в перших роках большевицької влади в Росії вояки-латвійці були надійною охороною Кремлю, де урядував Ленін. І — така невдячність наслідників Леніна!

Тут слід вияснити непорозуміння. Латвійські комуністи мають право апелювати до Маркса, бо він обстоював незалежність народів, писав, що нація, яка гнобить інші народи, сама собі кує кайдани. Ленін тільки на словах приймав клич Маркса і Енґельса, що кожний народ має право бути „господарем у власній хаті".

Ленін був від початку своєї діяльности російським в е л икодержавником. Він глибоко ненавидів неросійських соціялістів, що створили свої партії, незалежні від росіян: Польська Соціялістична Партія, Українська Соціял - Демократична Партія, Литовська Соціял - Демократична Партія і т. д. Ці партії Ленін називав „буржуазними націоналістами".

Особливо гнів Леніна викликала діяльність української соціял - демократії: „Мушу сказати, що проповіддю відокремлення українських робітників в особливу соціял - демократичну організацію я глибоко обурений". (Ленін це писав р. 1914 до редакції „Дзвін").

1917 року, перед революцією, український соціял-демократ, емігрант Левко Юркевич (Рибалка) видав у Женеві (Швайцарія) книжку: „Русские социал - демократы и национальный вопрос". Юркевич критично оцінив програму вирішення національного питання, яку написав Ленін, живши тоді в Швайцарії. Ленін вимагав, щоб робітники панівної нації вели пропаганду за відокремлення поневолених народів від держави - гнобительки, а робітники націй поневолених щоб прямували до „єдности" з пролетаріятом держави - гнобительки.

Юркевич назвав цей плян Леніна „нулем", бо ясно: коли людність поневоленої країни буде стояти за „єдність" з населенням держави - гнобительки, то ніякого відокремлення не буде.

Ленін це перед революці-

(Закінчення на стор. 6-ій)

М. Сосновський

НЕМИНУЧЕ СТАЛОСЯ...

(2)

б) ЗСА підтримують ідею незалежности всіх народів та їх права на „індивідуальну свободу і соціяльний прогрес" без ніякої зовнішньої інтервенції, виходячи з засади про рівність всіх народів. Народи Південно - Східньої Азії (Індо-Китаю) повинні мати змогу „визначити свою долю без зовнішньої інтервенції". Підставою американської політики в Індо-Китаї є восьмипунктова пропозиція з 27 січня 1972 р., узгіднена з урядом Південного В'єтнаму.

в) ЗСА здійснять плян виводу своїх збройних сил з В'єтнаму. Політика ЗСА в Азії буде спиратися на тісній співпраці з урядами Японії та Південної Кореї. ЗСА визнають існування однієї китайської держави, в складі якої є також і Тайвань (Формоза). Питання Тайвані мають вирішити самі китайці, бо це є їхня внутрішня проблема. ЗСА відтягнуть свої війська з Тайвані як тільки „напруження на цьому просторі зменшиться".

г) Між ЗСА і комуністичним Китаєм будуть встановлені взаємини і контакти з метою „поширити порозуміння між обома народами".

Уряд Китайської Народної Республіки так з'ясував у комюніке своє становище:

а) Міжнародні взаємини повинні розвиватися на базі пошанування с у в еренних прав окремих народів, невтручання у їхні внутрішні справи та недоторканости їхньої національної території.

б) КНР підтримує боротьбу поневолених народів за незалежність і п р о тиставиться намаганням великих держав п і д порядковувати собі малі народи й держави. Всі народи мають право вибирати для себе таку систему правління, яку вони бажають. Всі чужі збройні сили повинні бути виведені з тих країн, де вони зараз знаходяться.

в) КНР підтримує „визвольну боротьбу" народів В'єтнаму, Камбоджі та Лаосу. В'єтнамський конфлікт має бути розв'язаний на базі пропозицій уряду Північного В'єтнаму. КНР підтримує ідею „мирного об'єднання" Кореї на базі програми, висуненої урядом Північної Кореї.

г) КНР протиставиться відновленню „японського мілітаризму", а розв'язку пакістансько - індійського конфлікту добачає на базі резолюції ОН, схваленої у зв'язку з війною між Пакістаном та Індією.

ґ) Визнаючи, що для досягнення відпруги в Азії необхідна нормалізація відносин між Китаєм і ЗСА, уряд КНР погоджується наладнати контакти з урядом ЗСА на базі зазначених принципів. Ключовим у цьому є питання Тайвані, що „є китайською провінцією". КНР не погодиться на принцип „двох Китаїв" чи на політику, яка мала б на меті оформлення Тайвані в незалежну державу.

Обидві сторони погодилися на започаткування культурних, торговельних і загальних економічних обмінів, а також обмежених дипломатичних контактів з метою обміну поглядами на поточні політичні події та спільні інтереси. Для цієї цілі будуть використовувані різні шляхи, в тому числі висилання до Пекіну представника уряду ЗСА.

Наслідки поїздки президента Ніксона

Найважливішим досягненням відвідин американським Президентом комуністичного Китаю є встановлення безпосереднього контакту між ЗСА і Китаєм. З цим в'яжеться підготова ґрунту для формального визнання Америкою комуністичного Китаю та встановлення з ним нормальних дипломатичних стосунків. На це вказує погодження президента Ніксона вивести американські збройні сили з Тайвані, а також акцептування основної вимоги китайських комуністів, що Тайвань є „провінцією Китаю" і що дальша доля Тайвані є виключно внутрішньою справою самих китайців.

Іншими словами, американський Уряд став на становищі, що справа Тайвані перестає бути справою міжнародного порядку і що з моментом відпруги у Південно - Східній Азії та виведенням з Тайвані американських збройних сил китайські комуністи матимуть вільну руку в своїх заходах для підпорядкування собі території, яка нині знаходиться під управлінням китайських націоналістів.

Поза всяким сумнівом таке погодження Уряду ЗСА щодо статусу Тайвані є великим політичним досягненням китайських комуністів. Чи і в якій мірі уряд КНР віддзячиться Урядові ЗСА у В'єтнамі та Південно-Східній Азії в загальному покищо важко сказати. Як можна оцінювати на основі опублікованих д о к у ментів, Чжоу Ень-лай обмежився загальною фразеологією, даючи підтримку Північному В'єтнамові. Не виключено, що справа В'єтнаму є у якійсь мірі пов'язана зі справою Тайвані. На це вказувала б заява президента Ніксона про „ступневе відтягання" а м е р и канських військ у залежності від того, як меншатиме „напруга на цьому просторі".

Не зважаючи на досить обмежені конкретні домовлення між ЗСА і комуністичним Китаєм, відновлення китайсько - американських контактів з реальними виглядами на встановлення дипломатичних взаємин між цими двома державами матиме далекосягле значення для укладу відносин на терені Азії та на Тихоокеанському просторі. Ідеться про те, що поїздка президента Ніксона до Китаю піднесла престиж комуністичного китайського режиму. Ширші політичні, культурні та господарсько - торговельні взаємини Китаю з азійськими країнами, зокрема з Японією, є тільки питанням часу. Цьому дали виразний вислів урядові чинники цих країн, коментуючи побут президента Ніксона в Китаї.

Очевидно, негативну оцінку цій поїздці Ніксона дав у першій мірі Совєтський Союз, в пресі якого опубліковано коментарі про „китайську оперу з кривавою американською увертюрою у В'єтнамі". Для СССР американсько - китайське погодження навіть в обмеженому характері політично невигідне, бо скріплює позиції Китаю. Про реакцію китайських націоналістів не приходиться говорити. Для режиму Чіянг Кай-шека є вже цілком очевидним, що йому нічого розраховувати на ЗСА, не зважаючи на такі чи інші формальні заяви американського Уряду, мовляв, він не касує договору з націоналістичним режимом про взаємну безпеку з 1954 року. З огляду на домовлення між Вашингтоном і Пекіном цей договір практично тратить на вазі, і тому не приходиться дивуватися тому, що в комюніке збоку ЗСА немає про цей договір згадки.

(Далі буде)

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ВІННИЦЯ ЧИ ВИННИЦЯ?

Коли вже стільки писалося і пишеться у „Свободі" про „лінгвіцид", то і я, смиренний, прошу хвальну Редакцію не відмовити мені дещо подати на цю тему.

В нашиx газетах подибую назву міста Винниці подавану як Вінниця. Я гадаю, що слово Винниця походить від винниць (виноградників), які в давнину там були, як і в околицях Львова, де є місцевість Винники, а про що є згадки у літописах.

Ми кажемо „вино", москалі й поляки „віно" — тож це було б, що загинаємо на московсько - польський бік. Є в українській мові слово „віно"; себто придане, яке дівчина дістає від батьків, коли виходить заміж. Друга справа: В жіночому журналі, що подає словничок страв і печива, перехрестили „колач" на „калач". Це пахне москалізмом, бож знаємо, що москалі вимовляють у деяких словах „о" як „а", наприклад, „солдат" „остаюсь", як „салдат", „астаюсь" і т. д. Навіть якщо б нарід в Україні говорив „калач", то це ще не виправдує, що воно правильно.

Пригадується мені тут ось що: Коли театр Миколи Садовського давав гостинні виступи із славною Заньковецькою, на афішах було зазначено, що такого то й такого дня „останній виступ З а н ь ковецької". Публіка зчинила цій геніяльній артистці бурхливу овацію і просила ще залишитися у Львові. Заньковецька вийшла на сцену і заявила: „Я астаюсь". За те, що вжила слово „астаюсь", ми аж ніяк не сміємо докоряти їй.

Нечуй - Левицький оповідає, що один сільський учитель, щоб не напитати собі біди в інспектора, говорив до школярів по - московському. І так раз сказав: „А сейчас, ребята, будем завтракать". Діти на це аж ніяк не реагували, хоч учитель повторив цю фразу тричі. Коли ж сказав „снідати", школярики зрозуміли, в чому річ, і він теж зрозумів, що треба дітвору вчити рідною мовою. І Нечуй - Левицький додає від себе до цього таке: „Подумайте собі, як би то виглядало, колиб нам загадали вчитись по книжках болгарських, або словінських, та й ще загадали б вчити їх (лекції, вірші) напам'ять. Російська школа для народу така важка, як була важка праця невільників на турецьких каторгах...".

Тому годі дивуватись, що Заньковецька сказала „астаюсь", хтось інший каже „калач" або „Вінниця", і навіть „Вінники". Я питався земляків, коли большевики „визволили" Галичину, чи то може „Вінники" походять від слова „віник" — мітелка з полину чи чорнобілю, бо, наскільки знаю, там не було фабрики віників, лише фабрика цигареток. Це все вплив кількасотлітнього московщення українців.

М. Лотоцький
Філядельфія

ПРО РУСИЦИЗМИ У „СВОБОДІ"

На тему русицизмів в українських часописах я зустрічаю в „Свободі" такі слова як „негодувати" і „молодіжний". На мою думку, ці слова не є українські, хоч можливо, що деякі мовознавці з цим моїм твердженням не погодяться і навіть зможуть зацитувати відповідні словники.

В російській мові існують слова „негодовать" („обурюватися" в українському перекладі) і „м о л одежь" („молодь"). Знаю, що перед останньою війною на Київщині, Полтавщині і в Галичині серед тих, хто добре володів українською мовою, цих російських слів не вживалося.

Слово „молодіжний" я вперше зустрів на еміграції декілька років тому, в якомусь часописі. Один мій приятель був цим словом так заскочений, що написав до редакції листа на цю тему, звертаючися в формі „Ваша Неписьменносте!" Наскільки пригадую, редакція того листа не вмістила.

Прочитавши у „Свободі" з 3-го березня ц. р. на першій сторінці заголовок „Лідери Палати Репрезентантів негодують, що їх не запросили відвідати Китай", я вирішив зробити експеримент і звернувся до 10 людей, (які не володіють російською мовою) з проханням перекласти цю фразу. З них 9 відповіли, що, мабуть, мова йде про недогодованих репрезентантів. Відповідь 10-го була коментарем про „Свободу", але в непристойній формі, тому не можу цитувати.

Д-р Борис Доник
Вейн, Н. Дж.

Вадим Пеня

ТАЄМНИЦЯ МОРСЬКОГО ПОХОДУ

(1)

Ой на морі на синьому
Сокіл з орлом купається
Народна пісня

12 грудня 1635 року пишна столиця Речі Посполитої, чиї колоніяльні володіння простягалися до берегів непокірного Дніпра, раділа з козацького горя. Пише й кінне войнство з барвистими стрічками на списах оточувало тісний від натовпу майдан. Кати на високому помості з пекельним знаряддям середньовічних тортур чекали на осуджених до страти.

Надивившись, як відрубано чотири голови, четвертовано тіла і розвішувано на рогах міського муру закривавлені шматки козацького єства, фанатичний католик-єзуїт, канцлер великого князівства Литовського Альбрехт Станіслав Радзивілл того ж вечора записав до щоденника: „Сумне видовище постало... Багато людей жалувало Сулиму, що він, поконавши стільки разів ворога християнського, турка і навіть не діставши ніколи рани в битвах з ним, мусів помирати ганебною смертю".

Сучасна історична наука в и з н а ч и ла Сулимі дуже скромну ролю. Запорізький гетьман згадується в зв'язку з єдиною подією — відомим протипольським в и с т упом влітку 1635 року.

На кам'яному коліні дніпрового берега, якраз супроти гирла Самари, польські колонізатори з м у р у вали фортецю Кодак і „місто осадили німцями, аби козаки не ходили на море". Щойно залога замку на чолі з французьким полковником Маріоном заходилася чинити нечувані здирства над козаками, як „Сулима з Черкас, це два полковники з ним, зібравши козаків 3 000, пішли на нього. І так напавши місяця августа . . . з вечора та до світа збили чисто люд його і ноги не оставили, тільки що на чату були виїхали, 15 коней, і ті зосталися"[1].)

У головних виступах красномовних державців на сеймі, в спрямованих проти русинів єзуїтських книгах тоді постійно порушувалося одне й те ж злободенне запитання: як знищити свавільне козацтво? Поза іншими химерними пропозиціями, не тільки виношувалося пляни, а й робилося спроби заселяти українські креси волохами та іншими сусідніми народами, котрі мали взяти на себе тягар невпинної боротьби з одвічними господарями землі, що „тече молоком і медом".

Занадто спрощено було б показувати Івана Сулиму тільки як повстання проти шляхти. Значно глибшу оцінку дав тому явищу Радзивілл, один з найвизначніших політиків тодішньої Речі Посполитої: „Сулиму з іншими козаками публічно у Варшаві стято на тій підставі, що Сулима, гетьман козацький, під владою гетьмана коронного зостаючись, маючи шість тисяч козаків під своєю владою, кількість яких під час проминулих воєн незчисленно зросла із збіглого звідусюди хлопства, села, містечка турецькі находили, грабували, палили й чайками під сам Стамбул підпадали, так далеко, що як попередній цісар[2]) турецький Сулейман, так і теперішній безпечно в Константинополі сидіти не могли. Звідти скарги невпинні турецькі і погроза війною полякам".

Не знаємо, коли народився Іван Сулима, та, мабуть, був поважних літ. Безперечно, уславився як видатний полководець і звитяжний воїн, коли примусив говорити про себе з такою шанобою.

То був час сміливого володарювання запорожців на Чорному морі. Після нещасливого повстання Северина Наливайка і титанічної Хотинської битви, де козаки в тісному союзі з поляками завдали нищівного удару мусульманським завойовникам, Україна, прагнучи волі й самостійного володарювання на власних землях, спрямовує всю свою збройну силу проти найстрашнішого ворога — Оттоманської Порти.

Для непереможної доти високої Порти почалися часи, названі турецькими істориками „тевакку деврі" — „періодом зупинки". Природженим завойовникам ніяк не вдається підбити під свою владу нові землі. Стрімкі чайки під малиновими запорізькими корогвами все частіше з'являються біля берегів неприступної колись Анатолії.

Занепокоєні османці раз-по-раз укладають спрямовані проти нескореного українства угоди: „розбійники козаки („latrostwo kozackie") не мають виходити з Дніпра на море, в окраях султанських ніякої шкоди не мають чинити, взагалі якимось способом вони мають бути знищені . . ., так, щоб цісарській фльоті більше не треба було виходити на Чорне море". Варшавський сейм постановляв з усією суворістю: „Наказуємо старостам нашим, аби вони, запобігаючи тій сваволі, не дозволяли в староствах своїх готувати і приладнувати дерево на човни, ані живности, пороху, куль та інших припасів, без яких не можуть відбуватися козацькі походи на море; мають того пильнувати і уряди міські під страхом смерти. Під тою ж карою має уряд міський заборонити синам і молоді, аби не прокрадалися до війська Запорізького".

(Далі буде).

[1]) О. Бевзо, Львівський літопис і Острозький літописець, К., 1970, стор. 114.
[2]) На Україні називали так турецького султана (примітка автора).

Реґіональна конференція в Ню Йорку

Заходом Комісії Реґіональних Дослідів і Публікацій НТШ та Ради Представників Реґіональних Комітетів відбулася 11 грудня 1971 р. в залі НТШ у Ню Йорку чергова реґіональна конференція при участи 20 представників і членів різних реґіональних комітетів: Бережанщини, Бойківщини, Гуцульщини, Комарнянщини, Львівщини, Південного Поділля, Підгаєччини, Станиславівщини, Стрийщини, Теребовельщини, Тернопільщини, Яворівщини та Ярославщини.

Проф. д-р В. Лев, голова КРДП відкрив конференцію, підкреслюючи багато спільних проблем, що їх мають усі реґіональні комітети, тому необхідна тісна співпраця. Запляновано на попередніх реґіональних конференціях видавати неперіодично „Реґіональний Бюлетень" з інформаціями про діяльність усіх реґіональних комітетів, щоб координувати їхню працю фаховими порадами, бібліографією, обмінюватися досвідом у праці.

Секретар КРДП — ред. І. Дурбак, обговорив реґіональні видання в УССР і на еміґрації. В серії „Історія міст і сіл УССР" у Києві появилося досі 10 обласних збірників: Харківський, Луганський, Донецький, Запорізький, Одеський, Черновецький, Львівський, Івано-Франківський (Станиславівський) і Волинський. Вони науково опрацьовані, використано архівні джерела на місцях, одначе дуже односторонно. Подають точні довідки про заснування місцевостей, історичні згадки, а від 19-го сторіччя подають головно про економічно-суспільне життя, робітничий рух, страйки, початки соціялістичних і економічних організацій, репресії окупантів, червоне підпілля і партизантку у II-ій світовій війні, організацію колгоспів, розбудову промислу, шкільництва, охорони народного здоров'я, культурне життя, розбудову міст тощо. Промовчують національно політичні партії, просвітянський рідношкільний і кооперативний рух у Західній Україні, і Т-ва молоді: Січ, Сокіл Пласт, дальше: УСС, Листопадовий Зрив, УВО, ОУН, боротьбу національних організацій з усіми окупантами України, „пацифікацію„ в 1930 р. Тому реґіональні збірники на еміґрації, що їх видають 33 існуючі реґіональні комітети, мають обов'язок доповнити все те, чого немає в „Історії міст і сіл УССР". Досі появилося біля 20 реґіональних збірників, у 1972 р. повинні появитися збірники про Станиславівщину, Брідщину, Бучаччину і Дрогобиччину, підготовляють збірники про: Стрийщину, Південне Поділля, Східне Поділля, Комарнянщину, Городенщину, Бойківщину, Рогатинщину, Золочівщину, Ярославщину, Аворівщину, Спетащину, Збаражчину, (II том), Тернопільщину, III том) Підгаєччину Гуцульщину, Лемківщину. Досі ще не мають своїх реґіональних комітетів Львівська Область і Коломийщина. В 1971 р. тільки підгаєччани відбули свій свій загальний з'їзд у Торонто, інші реґіональні комітети відбули свої конференції з метою пожвавити й довершити видавничу працю.

Д-р Р. Миколаєвич, заступник голови КРДП, з'ясував, як і що треба писати до реґіональних збірників, і як докладно треба провірювати односельчанами й сучасниками подій. Про неґативні справи треба писати обережно, щоб не скривдити людей, оминати перебільшування та поменшування, обєктивно підходитти до всіх подій і людей, нікому не пошкодити. Треба мати почуття відповідальности, такту і самокритики. Коли хтось не може сам написати споминів, нехай запише їх на звукозаписну ленту (тейп-рекордер) і перешле до свого реґіонального комітету. Д-р М. Ценко — голова Ради Представників Реґіональних Комітетів, обговорив взаємини між реґіональними комітетами, Комісією, Радою й НТШ, подав проєкт правильника. Тісна співпраця улегшить працю реґіональних комітетів і редакційній колеґії. Правильник появиться в „Реґіональному Бюлетені".

Звітували представники і члени реґіональних комітетів: проф. В. Мацьків (Тернопіль приготовляє III том „Шляхами Зол. Поділля"), інж. В. Осередчук (Дрогобиччина віддасть до друку свій збірник у 1972 р.), І. Кульчицький (Бойківщина підготовляє свою монографію, видає „Літопис Бойківщини", плянує видати історію підкарпатської шляхти. Він пригадав, що в 1972 р. мине 350 років від смерти гетьмана П. Сагайдачного, родом з Бойківщини, тому 1972-ий рік проголосять роком Сагайдачного). Д-р О. Утриско (Комарнянщина відбула зустріч, приготовляє свій збірник, присвячений борцям за волю України. Д-р С. Федюк, гуцули приготовляють гуцульський альбом), М. Кучма (підгаєччани збирають матеріяли до свого збірника), проф. Р. Чубатий (ярославці опрацьовують матеріяли до збірника про Ярославщину й західні окраїни), І. Дурбак(Південне й Східне Поділля видає свої монографії), д-р М. Ценко (ред. І. Пеленська викінчує матеріяли до Стрийського збірника, зв'язковий журнал „Квітучі Береги" оправдав себе, пожвавив працю стриян), д-р В. Лев зреферував Мостиський збірник о. П. Чавса, що незабаром появиться.

В дискусії промовляли інж. В. Осередчук, мґр Я. Гриневич, мґр Ст. Кобільник, М. Кучма, д-р О. Утриско, д-р В. Лев і інші. Редактор І. Дурбак поставив внесок, щоб відбути ярмарок реґіональних видань з метою познайомити наше громадянство та заохотити до набування їх як святочні й весільні дарунки для уродженців даних земель і їхніх нащадків. З нагоди 100-річчя НТШ запропонував видати Ювілейний Реґіональний Збірник при співучасти всіх реґіональних комітетів, з обоснуванням нашого реґіонального руху, потреби дослідів над усіми землями України, досі занедбаними щоб цим скріпити почуття національної й родової гордости, української ідентичности. Рада ПРК повинна полаґоджувати всі непорозуміння між комітетами щодо території, як теж і внутрішні непорозуміння, що гальмують працю деяких комітетів. В найближчому часі конечно треба оформити Комітет Львівської Области й Коломийщини, щоб охопити реґіональним рухом усі західні українські землі. Зі східньо українських земель тільки мешканці Східнього Поділля об'єдналися у Т-ві Подолян, Волиняки мають Інститут Волині, а інші українські східні землі досі не мають своїх земляцьких товариств. Є можливість створити Поліський Комітет. Спроби створити Київський Комітет при УВАН не вдалися.

Д-р В. Лев підніс потребу „Реґіонального Бюлетеня", як зв'язкового й координатора, щоб обмінюватися досвідом і фаховими порадами. Приявні одобрили всі пропозиції, після чого д-р В. Лев закрив конференцію.

І. Савич

СОЛІСТКА АННА ЧОРНОДОЛЬСЬКА

Монтреаль. — Двічі на початку цього місяця в Монтреалі, в славетному „Пляс дез Арс" виступала в „Карміна Бурана" Карла Орффа із симфонічною оркестрою і хором в 300 осіб молода українська солістка, сопрано Анна Чорнодольська, яку потім публіка викликала чотири рази на сцену. „Новий Шлях" з 11-го березня писав про неї, як про „таланoвиту, амбітну й працьовиту" молоду людину. Анна Чорнодольська закінчила монтральську консерваторію в 1970 році, а також університет, відділ чужих мов, студіювала ще в Бенф у Алберті, вже співала Марґариту в „Фавсті", Мімі в „Богемі", дала 32 концерти у Франції з рамени „Музичної Молоді Франції", минулого року співала в „Кармен" Бізе, удосконалювала спів у музичній школі в Кольорадо, мала власний концерт у Ню Йорку 18 січня ц. р.

УКРАЇНСЬКИЙ МАТЕРИК В НЮ ЙОРКУ: ЦЕРКВА І ШКОЛА СВ. ЮРА

(Закінчення зі стор. 1-ої)

8-ми років Початкової Школи переходить на чотирирічне навчання, і потім — до коледжів та університетів:

— Шкільний день розпочинається о 8.20, кінчається о 2:40. Відвідування учнями Школи суворо контролюється;

— Всі учні, дівчата і хлопці, приходять до школи в уніформах, чисті, охайно зодягнені, зачісані і т. д.

— „Управа Школи застерігає собі право виключити зі школи ... з причини навчальних недоліків, поганої поведінки чи злого впливу на шкільне оточення. На початку шкільного року кожний учень одержує „Правильник поведінки";

— „Звітні картки посилаються родичам квартально... Родичі можуть інформуватися про поступ у науці своїх дітей з директором або вчителями, просимо телефонувати у цій справі до школи (473-3323), а секретарка призначить час на потрібне побачення";

— „На оцінки учнів складаються усні перепитування в клясі, письмові домашні завдання і шкільні іспити"... „Ведеться система Почесної листи учнів" (якщо учень не здасть якого іспиту, мусить взяти участь у Літніх курсах);

— Учнівські організації: Український Культурний Клюб, Учнівський Комітет, Дружина кошиківки, Редакція „Річника", Пресовий Клюб (він підготує для „Свободи" свою Сторінку — буде добра нагода познайомитися з працею наших наймолодших журналістів!), Бібліотечна обслуга, Науковий клюб, Клюб майбутніх вчителів, Дружина відбиванки, Дружина „караті" та ще кілька ін.

— „У ніякому випадку учень не сміє залишати шкільного будинку під час шкільних зайнять без дозволу директорки. Другий сніданок („ланч") має місце у шкільній їдальні..."

І в кінці:

— „При відпущенні зі школи, учні мають негайно покинути шкільне приміщення, а не вештатись коло нього".

Молодь відчуває, що нею по-справжньому тут опікуються. Її не бездумно карають — нею розумно керують.

Дня 8-го березня 1972 р. до Школи несподівано прибув шкільний стейтовий інспектор з Олбані, д-р Торіно. А після напруженого, важкого дня (стейтова інспекція тоді, коли про неї ніхто й не думав!) д-р Торіно сказав:

„Українська Громада може бути гордою за цю Школу".

Інспектор, учителі

„Хто хоче перемогти, той не повинен слабнути", — сказав д-р Торіно у слід за великим скандинавським письменником Ібсеном, вислухавши звіт про фінансові справи школи.

Нині все американське шкільництво, а найбільше — приватне, парохіяльне, переживає велику фінансову кризу. Губернатор Нюйоркського стейту Нелсон Рокефеллер шукає доріг допомогти цим школам, і напевно їх найде. Із столиці стейту, Олбані, ще прийде до Академії св. Юра невеликий допомоговий чек. Але справа фінансів повинна затривожити всю нашу Громаду. Як повинні знайтися фонди на багато інших потреб, так вони мусять знайтися зокрема на цю школу, на „материк", з якого виходить молоде поповнення для Церкви, для Гарварду, для демонстрацій в обороні Прав України. Стіни старіють, а народ ні, той хто мурує стіни. Українська спільнота в ЗСА перебуває в стані зміни поколінь, це найбільш відповідальний період.

Стейтова Лігіслятура вперше прислала свого інспектора до української парохіяльної Школи при церкві св. Юра. Із писаних звітів д-р Торіно знав про розвиток Школи, тепер перевіряв усе на місці. Був задоволений, що Академія св. Юра за програмою має два курси: на одному підготовляють до коледжів з гуманітарних наук, на другому — „бизнесовий тренінг" на секретарок і т. д. Шкільна програма узгіднена із стейтовими властями. Навчання відбувається за американськими підручниками, а української мови й релігії — за українськими. Українська мова визнана стейтовими властями, як рівнорядний з іншими предмет. А що вивчають? Ось переказ, переданий інспекторові д-рові Торіно: релігія, англійська, українська, латинська, французька, еспанська, німецька мови; математика; Загальні науки, біологія, хемія, фізична підготова; Соціяльні студії: азійсько-африканська культура, модерна світова історія, американська історія, соціологія; „Бизнес": загальний „бизнес", діловодство, писання на машині, скоропис; Культура: музика й пісня, мистецтво, фізіологія, спорт. Цього року додано ще новий курс — компютор (математичний). Студент-тка можуть вибирати, котру з мов бажають вивчати, як і котрий курс закінчувати. Дирекція запрошує молодь і допомагає вести, наприклад, Клюб українських танків, Клюб майбутніх медичних сестер, Клюб мовознавців і т. д.; при Академії діє Студентська Рада, яка співпрацює з Дирекцією і вчительським складом Школи.

Інспекторові д-рові Торіно представили у великій гарній залі професорів Академії. Їх усіх 19, з них 6 не українців. Тут перелічуємо учительський персонал, зазначаючи, що всі Отці і Сестри належать до Чину св. Василія Великого: о. М. Струк — релігія, українською мовою; директорка Сестра Наталія — еспанська мова; Сестра Іванка Марко — керівник кляс, зверхниця Бібілотеки; Сестра М. Мартин — математика; панна Оксана Бокан — англійська й німецька мови; п-і Ольга Буздиґан — шиття, вишивання; п-ні Л. Караґай — фізична культура; Роман Левицький — хор, бандура; Остап Коцюба — українська мова, преса; панна Надія Кулинич — діловодство, писання на машині та ін.; панна Мей Лі — загальні науки, математика, фізика; Аскольд Лозинський — латинська мова; Дж. Моллой — англійська мова; Тетяна Наусід — історія, соціологія й ін.; Пол Побер — атлетика, фізкультура; М. Шейген — біологія, хемія; панна В. Шонфілд — світова історія, еспанська мова; панна Донна Волянська — українська мова; панна Лин Вудфорд — французька мова.

Хоча вони мають меншу платню, відносно публичних шкіл, — ці вчителі люблять свою школу, своїх учнів і свою працю.

(Закінчення буде).

Громадяни-сеньйори організуються

Ініціятивний Комітет Сеньйорів подає до загального відома всіх українців сеньйорів віком 60 років і старших, про свій намір заснувати секцію громадян сеньйорів при Відділі „Самопоміч" у Ню Йорку.

Такі секції існують вже від кількох літ при Відділах Самопомочі в Чикаґо і в Дітрайті; вони виправдали себе повністю. Ті секції дають своїм членам нагоду не тільки для товариських зустрічей — гутірки й розваги, але й для обміну корисними інформаціями про різні можливості старших віком у ділянках суспільної і медичної опіки, пенсій, чи домів для старших, тощо.

Ініціятивний Комітет поробив потрібні заходи для заснування такої секції при Відділі ОУА в Ню Йорку і запрошує всіх наших громадян сеньйорів прибути та взяти активну участь в основуючих зборах, які відбудуться у неділю дня 19-го березня цього місяця о год. 2-ій в домівці Відділу „Самопоміч" 98 Друга Евню у Ню Йорку.

За Ініціятивний Комітет
Д-р Роман Погорецький
Інж. Роман Білинський

Окружний Комітет УНС в Клівленді перевибрав д-ра Б. Футея на голову...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

йомила зібраних із повіреними тепер її віданню фінансами УНСоюзу та аналізою господарки ними. Головний радний і обласний організатор Євген Репета проаналізував організаційну працю та її здобутки кожного Відділу Округи, намітив завдання запляновах уже весняної і осінньої організаційних кампаній УНСоюзу і Клівлендської Округи та познайомив із схваленими спеціяльними нагородами за успіхи в цих кампаніях. На закінчення п. Є. Репета поінформував, що проф. Роман Чучкевич, довголітній секретар 346-го Відділу та один із найбільш успішних організаторів членів виїжджає з Клівленду і треба буде окремих зусиль, щоб заповнити ту прогалину, що її створює цей виїзд у праці. За надзвичайні заслуги проф. Р. Чучкевича в праці для УНСоюзу, п. Є. Репета вручив йому в імені Головного Уряду Почесну Грамоту, а пані Уляна Дячук в імені Головного Екзекутивного Комітету вручила йому золотий годинник. Проф. Р. Чучкевич не без зворушення дякував за цю увагу до нього та його праці, заповідаючи, що він продовжуватиме свою працю для УНСоюзу і на новому місці замешкання. Після вибору нової Управи та дебат над плянами дальшої праці, в яких заторкнено багато актуальних союзових і громадських справ в країні і Окрузі, збори закінчено молитвою, яку провів о. Ф. Коваленко.

ОМУС започатковує працю над книжкою „Український Вільний Театр"

Ню Йорк. — У неділю 12 березня в приміщенні УНДому відбулося засідання Редакційно-видавничої Колеґії Об'єднання Мистців Української Сцени, ОМУС, під головуванням сотн. Юрія Кононева. До Редакційної Колеґії, яка розглянула можливості написання й видання великої книжки під умовною назвою „Український Вільний Театр", входять, як голова, проф. д-р Григор Лужницький, Олеґ Лисяк, Богдан Паздрій, Володимир Шашаровський і як літературно-мовний редактор — Л. Полтава. В нараді взяли також участь актори Володимир Королик та Михайло Івасівка. Запланована книга охоплюватиме історію українського вільного — не комуністичного — театру, починаючи від 1918 року, до наших років. Праця складатиметься з трьох частин та буде багато ілюстрована фотодокументами. У першій частині буде зроблено огляд розвитку українського вільного театру, другу частину складатимуть спогади акторів, авторів та ін. працівників театру, третю — біографічний покажчик акторів. Окремі короткі розділи будуть присвячені участі українських акторів у кіно та в українському Ляльковому Театрові.

МИСТЕЦЬ ІЗ ПОЛЬЩІ

Філядельфія. — Український мистець із Польщі Т. Венгринович зустрінеться з громадянством на відкритті виставки своїх картин у суботу 18 березня о 7-й вечора. Виставка картин відбудеться в Ґалерії Христини Чорпіти при 6330 Північ 12 вул. Вона буде тривати до 26 березня.

У Філядельфії відбудеться великий концерт для вшанування пам'яті Миколи Фоменка

Філядельфія. — На відзначення десятої річниці з час усмерти видатного українського композитора з Харківщини Миколи Фоменка, який помер у Ню Йорку, Український Музичний Інститут у Філядельфії влаштовує Вечір-коцерт із його творів. Концерт буде виконаний силами молоді, головно студентів УМІ, хору й оркестри під диригуванням проф. Юрія Оранського. У програмі — твори сл. п. Микола Фоменка для дітей і молоді: „Молоді пісні", мініятюри із збірника „Веселка" та ін. На концерті виступлять 100 молодих виконавців, підготованих проф. Ю. Оранським: солістів, ансамблістів, хористів та музик-оркестрантів. Концерт відбудеться у суботу 18 березня при Оклейн і 13-ій вул., в залі Народної Школи Елвуд. Крім закінченої підготови до цього концерту, численні солісти та студенти Українського Музичного Інституту у Філядельфії розпочинають поновну підготову для відновлення вистав опери „Лис Микита", написаної в першу чергу для молоді.

В Пластовому Домі — весна

Химерна цьогорічна погода в Ню Йорку не дає нам просто тішитися з приводу одної чи другої пори року. В одному тижні маєте прібки усього і тепла і зимна, дощу та снігу.

А все ж усі ми, як звичайно у березні, з тугою мріємо про весну, тепле сонце і квітучі дерева.

Тому, як же не вітати радісно новину, що весна приходить і це саме там, де її найбільше очікують — серед пластового круга у Пластовому Домі.

Вже в найближчих днях у привітливій залі цього дому буде відбуватися мистецька виставка Катерини Кричевської п. н. „Весна в Україні", яка відкриється в неділю 19-го березня о год. 1.15 полудня і буде проходити до 2-го квітня включно. Цю виставку зорганізувала і влаштовує випробувана прителька Пласту і власничка мистецької ґалерії пані Ольга Соневицька, яка старається завжди допомагати пластовій організації в Ню Йорку. Також цим разом призначила вона дохід із виставки на Пластовий Дім, в якому наша пластова молодь находить найкраще місце зустрічей і зайнять.

„Весна в Україні" — це третя з черги мистецька виставка у залі Пластового Дому, яка зі своїми ясними стінами та добрим освітленням прегарно надається добре до таких цілей.

Надіємося, що українська публіка Ню Йорку з приємністю привітає цей „подих весни" у холодні, вітряні березневі дні та численно відвідає виставку нових картин нашої відомої малярки. Виставка буде відкрита в суботи та неділі від 1-5 год. по полудні.

О. К.

ДІЯЧІ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ МАТИМУТЬ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Члени Асоціяції Діячів Української Культури — відділу Північного Ню Джерзі відбудуть у неділю, 19 березня в залі УНДому в Ірвінґтоні Другі Річні Загальні Збори. Відділ цей засновано 26 квітня 1969 р. Його першим головою була письменниця Дарія Ярославська, а дві останні каденції відділ очолює інж. Любомир Калинич, член квартету „Амбасадори". За цих коротких три роки існування відділу пророблено багато роботи для збереження та плекання української культури у стейті Північного Ню Джерзі. Про діяльність відділу і творчість його членів відбудеться виставка під час цих зборів.

КОСТЮМІВКА В ЕЛИЗАБЕТІ

Елизабет, Н. Дж. — У неділю 19 березня Пласт влаштовує для дітей і молоді костюмову забаву „Чарівні Друзі". Забавою, що відбудеться о 3-й г. по полудні в залі школи св. Володимира при 425 Ґрієр евню, проводитиме пл. сен. Т. Старух, при співпраці братчиків і сестричок. У програмі: гри, казки, виграші тощо.

В ОБОРОНІ УКРАЇНИ

ЗВЕРНЕННЯ СУА ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В АМЕРИЦІ

Натиск большевицького окупанта на наші рідні землі прибирає все гостріші форми. Після знищення нашої незалежної Церкви, жорстоких заходів русифікації та ліквідації наших культурних пам'яток, прийшла хвиля арештів і засудів культурних діячів України. Цей свідомий і послідовний похід на знищення нашої самобутности потряс нашим поселенням у вільному світі. Рівночасно у З'єднаних Стейтах Америки ідуть заходи до зближення цих двох світових потуг. Запланована подорож Ричарда Ніксона до Москви пройняла нас тривогою. Знаючи підступність большевицької системи, не передбачуємо для Америки користи з тих відвідин. Та незалежно від настанови Америки рішили ми звернутися до президента Р. Ніксона з проханням заступитися за права українського народу. В обширному листі подали ми різні форми утиску на доказ поневолення і домагались його заступництва у тому напрямку. Цього листа, підписаного Екзекутивою СУА, розіслали ми нашим Відділам у З'єднаних Стейтах Америки. Просимо, щоб його підписали всі членки СУА, їхні родини і всі люди, що їм лежить на серці добро українського народу. Закликаємо всіх українців підтримати цю акцію Союзу Українок Америки. Численними підписами засвідчимо це домагання українців, замешкалих в ЗСА в обороні наших братів в Україні. Листи з підписами будуть у відповідному часі передані до Білого Дому.

Екзекутива
Союзу Українок Америки

У березні 1972 р.

Доповіді професорів Фединського і Горака у Клівленді

Кент (М. М.) — На запрошення Асоціяції Професорів Лікарського і Професійного Товариств Проф. Ю. Фединський подасть „Правну Аналізу Членства Української ССР в Об'єднаних Націях" а проф. С. Горак буде говорити про „Україну в Американській Історіографії". Проф. Фединський викладає право на університеті Індіяни. Передтим він викладав право на університетах у Львові, Інсбруці, і Грацу. Він є головою УААУП. Проф. Горак викладає історію на університеті Східнього Ілліной і є головою (Американської) Асоціяції для Студій Національностей і Секретар Скарбник УААУП. Доповіді відбудуться в суботу 25-го березня в 7-ій вечером при вул. Ридж Роуд 5839, Парма.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2

● **З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку** повідомляють, що в п'ятницю 17-го березня ц. р. відбудеться там доповідь ред. Івана Кедрина на тему „Ніксон у Пекіні". Початок о годині 7:30 веч.

Д-р Роман Кухар в американському біографічному довіднику

Гейс, Канзас. — Прізвище д-ра Романа Кухаря назване в „Дикціонері інтернаціональних Біографій, 1972". Його ж прізвище занотоване також у „Гу із Гу ін амерікен Едюкейшон", про що повідомлено, разом із знимкою д-ра Р. Кухаря, в „Гейнс Дейлі Нюз" з 2 лютого ц. р. Д-р Роман Кухар, який пише і видає твори під призвіщем Р. Володимир, викладає російську й німецьку мови в стейтовому коледжі Форт Гейс. „Він перекладає на українську мову інші поетичні твори, а також із української на англійську, німецьку, еспанську, угорську та багато інших слов'янських мов", сказано в „Дикціонері Інтернаціональних Біографій". Назви книжок д-ра В. Кухаря: „До країни провесни", „Палкі серця", „Сучасне", „Височій, життя!", „Прапори думки" та ін. У коледжі проф. д-ра Р. Кухар працює у відділі мов, як „ассошіейтед професор", виступає з лекціями-промовами, в рямцях виступів 40 інших працівників коледжу, на тему слов'янських літератур, а також на тему „Хиби життя в СССР".

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

Ню Йорк. (М. І.) — В науковій конференції, що відбудеться 27-го травня ц. р. в Українському Інституті Америки, Н. Й. з нагоди п'ятдесятиріччя УГА-УТГІ доповідатимуть: проф. д-р Ярослав Комаринський — „Нові засоби довготермінового фінансування комерційних банків", інж. Євген Івашків — „Лісохемічна промисловість в Україні", д-р Михайло Стефанів — „Вітамін „Ц" і людське здоров'я". Проф. д-р Микола Зайцев виголосить інавгураційну промову. Господар ювілейного відзначення інж. Михайло Ільків.

Проголосили лавреатів Шевченківської премії в Україні

Київ. — 9-го березня, в день народження Тараса Шевченка, було проголошено призвіща „лавреатів державної премії ім. Тараса Шевченка". Лавреатів Шевченківської премії проголошує ЦК КП УССР і Рада міністрів УССР. Звання лавреата Шевченківської премії в ділянці літератури одержав поет Платон Воронько за вірші, в яких забражено „сучасну людину, активного будівника комунізму". В ділянці образотворчого мистецтва звання одержав маляр М. Глущенко за серію картин „По ленінських місцях вдома і за кордоном", і К. Філатов, також за картини про Леніна та за „Красную площадь". Кількох скульпторів відзначили за пам'ятник „совєтським збройним силам" у Львові, та трьох оперових виконавців: Є. Мирошниченкову, Д. Петріненкову і М. Кондратюка за успіхи у вокальному мистецтві та відповідний репертуар.

Відзначили пам'ять Тараса Шевченка в Україні і в Ленінграді

Київ. — У Києві відбувся вечір на пошану великого Кобзаря, 9-го березня, в залі Університету ім. Т. Шевченка, а в колонній залі ім. М. Лисенка — концерт. У Каневі жителів запросили прийти до Будинку культури „на літературний вечір". 10-го березня в Києві, в Будинку композитора Оперовий Ансамбль Українського Театрального товариства показав уривки з опери Т. Шевченка — М. Аркаса „Катерина". У Ленінграді, в Академії Мистецтв, де вчився Тарас Шевченко, відбувся вечір, присвячений його пам'яті. „Радянська Україна" з 10 березня повідомляла, що там „в урочистій тиші прозвучав невмирущий „Заповіт", в якому Шевченко пророчо написав про майбутнє народів Росії — „у сім'ї великій, вольній, новій". На вечорі виступили кілька російських поетів, хор і привезений з України кобзар Олексій Чуприна. З київських письменників були там Іван Ле, Павло Усенко, співробітниця Київського музею Т. Шевченка Любов Внучкова. „Учасники вечора побували в Меморіяльній майстерні Т. Г. Шевченка, де він провів свої останні роки і де вмер 10 березня 1861 року". Там була виставка картин українських мистців — ілюстрацій до творів Т. Шевченка.

Вшанували Лесю Українку показом опери „Іфігенія в Тавриді"

Хор дівчат й Іфіґенія приносять жертву Артеміді

Об'єднання Жінок Ліги Визволення України в Монтреалі завершило ювілейний рік Лесі Українки небуденною імпрезою 18-го грудня 1971 р. в церковній залі Успенія Божої Матері на Роземонті.

Свято відкрила голова Відділу ЖО ЛВУ Ярослава Бринявська. Реферат - монтаж зачитала Дарія Манило — орг. рефер. ОЖ ЛВУ, який почався і закінчився поемою Лесі Українки:

„Слово, чому ти
не твердая криця,
Що серед бою так ясно
іскриться"...

Поему до реферату виголосили учні курсів Українознавства ім. митр. Андрея Шептицького в Монтреалі: Даниїла Бабюк, Богдана Баран, Леся Березовська. Рецитував поему „Одно Слово" Лесі Українки — Євген Костюк.

Найбільшою с е н сацією вечора була „Іфігенія в Тавриді" — опера на одну дію за драматичною поемою Лесі Українки, музика Кирила Стеценка. Вступне слово до поеми написав поет Володимир Гаврилюк. Вже від появи першого і другого хорів молодих дівчат у відповідних строях, на тлі гарної і багатої декорації сцени та світляних ефектів, глядачі з великим зацікавленням і задоволенням стежили за грою самої Іфігенії.

П-і Марія Чолій в ролі Іфіґенії бездоганно виконала свою ролю: своїми артистичними здібностями та професійним милозвучним голосом меццо - сопрано, і сам її зовнішній вигляд, відповідно до ролі, зачарував глядачів.

Може жалувати тільки той, хто не мав нагоди побачити цю оперу, яка тривала годину і 15 хвилин. Акомпанював Монік Ґреніс; стилізація і виготовлення строїв — Дарія Савка, при помочі Ірини Боднар і Софії Мацук; декорація сцени Володимира Беднарського і Петра Андрусишина; світляні ефекти Осипа Мацука. Відповідала за імпрезу Дарія Савка — культурно - освітня референтка ОЖ ЛВУ.

Варто, щоб українські організації Канади і Америки зацікавилися цією оперовою драмою, а тим самим заохотили наші молоді таланти працювати для української громади.

П-і Марія Чолій є дуже активною в різних ділянках українського життя, головно в молодечих організаціях і церковних хорах, де займається диригентурою. Сама вона й взяла на себе обов'язок і відповідальність за хорові пісні і режисерство драми, з чого вив'язалась прекрасно.

Щира подяка організаторам і виконавцям імпрези.

Рефлексія (Іфіґенія): „Ні — це не варт нащадка Прометея".

Т. Мороз

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

„ХОЛОДНІ РАДІЯТОРИ"

Гарна, велика сільська бібліотека в Лозоватій на Кіровоградщині, але „тут дуже холодно, приміщення погано опалюється. Два роки тому встановили радіатори парового опалення, але вони майже не нагріваються. До кого не зверталось, ніхто нічим не хоче зарадити, ні правління колгоспу, ні сільрада", писала в „Радянській Україні" бібліотекарка А. Талпа ще 18 січня. Відтоді минув місяць, морози стали міцніші, а в приміщеннях бібліотеки — ніяких змін.

ПЛАВУЧІ МОСТИ

Харківський завод транспортового машинобудівництва, крім іншої продукції, виготував кілька потужних дизелів, які будуть встановлені на поронах, що курсуватимуть між берегом совєтського Далекого Сходу і сахалінським портом Холмск. Той же завод розпочав будувати кілька дизелів для поронів на Озівському морі. Московські „Ізвєстія" з 23 лютого повідомляли, що „із введенням їх у стрій, через Озівське море буде перекинений „плавучий міст", по якому підуть залізничні ешелони з вантажами".

ВИШИВКИ — ДО КАНАДИ І ЯПОНІЇ

На вишиті чоловічі сорочки, жіночі блюзки, килими та різні речі домашнього побуту, прикрашені українським національним орнаментом, прийшли великі замовлення з Канади, з Японії та кількох ін. країн. Ті речі випускає в Нових Санджарах, Полтавської області промислове об'єднання під назвою „Полтавчанка". Ще в 1937 р. вироби з Нових Санджар завоювали велику золоту медалю на Світовій виставці мистецького промислу в Парижі. Тепер об'єднання „Полтавчанку" розбудовують.

25 000 АҐІТАТОРІВ...

Тільки в Хмельницькій області „понад 25 000 аґітаторів і політичних інформаторів роз'яснюють серед населення постанови ЦК КПСС", сказано в московській „Комсомольской Правде" з 24 лютого. У міста і села Донецької области „виїхала велика група доповідачів", які будуть говорити на тему „50 героїчних років", себто про 50-річчя створення Совєтського Союзу. З нагоди того 50-річчя вже відбуваються кінофестивалі, фотовиставки тощо з показом „досягнень братських республік".

ДОКУМЕНТАЛЬНІ КІНОКАДРИ

Працівники обласного Красового музею в Хмельницькому, розшукуючи по області нові експонати, знайшли „особливої цінности копії кінострічки, зняті на території области в роках громадянської та вітчизняної воєн", писала „Радянська Україна" з 16 лютого. „Громадянською війною" називає та газета період боротьби армії УНР проти большевицьких військ, який на Поділлі, де знайдено кінострічки, був особливо інтенсивним.

Громадські збори у Філядельфії

Філядельфія (УПС) — У пополудневих годинах 5-го березня тут відбулися за ініціятивою Світової Управи ТУСМ громадські збори, присвячені актуальним проблемам українського поселення в ЗСА у пов'язанні з ситуацією на українських землях в умовах совєтсько-російської окупації.

Збори відкрив інж. Богдан Кульчицький, голова Світової Управи ТУСМ, з'ясовуючи мету зборів, влаштованих на закінчення трьохденних нарад Світової Управи ТУСМ. Головну доповідь н. т. „Українці в ЗСА і ситуація в Україні" склав д-р М. Сосновський, голова Сеньйорату ТУСМ. Доповідач ширше накреслив позитиви і неґативи українського організованого життя в ЗСА, підкреслюючи ключеву ролю українського поселення на відтинку української діяспори, зокрема, коли йдеться про допомогу українському народові в Україні. Вказавши на основі завдання українського поселення в ЗСА та, з'ясувавши актуальну ситуацію на Україні, доповідач водночас підкреслив передумови, від яких, з одного боку, залежить успішність і ефективність нашої допомоги Україні, а з другого боку — дальший розвиток та збереження самих українських поселень.

Церковну проблематику, коли йдеться про ситуацію на відтинку УКЦеркви, з'ясував у своїй інформаційній доповіді проф. д-р Г. Лужницький, академічний дорадник ТУСМ. У доповіді, яку прочитала Христя Кульчицька (проф. Лужницький з уваги на хворобу не міг прибути на збори), було насвітлено найновіші події в УКЦеркві у зв'язку з висвяченням в Римі нового єпископа для УКЦеркви в Бразилії. Автор зробив висновок, що тільки у тісній єдності між вірними УКЦеркви та її ієрархією, а також при наявності повної гармонії між самими владиками, можна буде протиставитися намаганням Ватикану не допустити до закріплення помісности УКЦеркви.

Ці дві доповіді доповнили учасники панелю: Богдан Футала, голова Крайової Управи ТУСМ в ЗСА, проф. Аскольд Скальський, активний член ТУСМ в ЗСА та Христя Кульчицька, секретар Світової управи ТУСМ. Б. Футала основніше зупинився над формами спротиву в Україні та над формами допомоги цьому спротивові з боку українських поселень у західньому світі. Проф. А. Скальський вказав на труднощі для української політики в ЗСА у зв'язку з дискримінацією, на яку натрапляють українці (а також і інші меншості) на терені ЗСА. Христя Кульчицька говорила на тему недоліків у вихованні молодого українського покоління, у висліді чого наша спільнота втрачає велике число свого активу. Формування національного обличчя української людини починається, говорила панелістка, в українській хаті і коли українська дитина не здобуде в цій хаті належного виховання, вона буде втрачена для української громади. У вихованні українського молодого покоління важливу ролю відіграє також українська школа й українська церква, але вони мусять бути українські за своїм духом.

Присутні на зборах в числі понад сто осіб мали змогу ставити питання учасникам панелю, а відтак в дискусії, яка була дуже жива й цікава, з'ясувати власні погляди на окремі проблеми, що їх заторкували доповідачі. Дискутанти (ред. І. Білинський, ред. Панасюк, ред. Вайда, д-р І. Скальчук та інші) підкреслювали високий рівень панелю та важливість обговорюваних проблем. На зборах був присутній також єпископ Кир Василь Лостен.

На закінчення зборів Христя Кульчицька прочитала текст постанов, що їх схвалено на нараді Світової управи ТУСМ.

Архипенкове погруддя Т. Шевченка в Українському Музеї в Дітройті

Додаток у „Свободі" „Література, мистецтво, розвага" з 7-го грудня 1971 р. помістив комунікат Об'єднання Мистців Українців в Америці, в якому сказано, що нині є два погруддя „Т. Шевченка на засланні" роботи О. Архипенка: одно у Львові, якщо його комуністи не знищили, і друге, тепер свіжо відляте для Українського Музею у Стемфорді.

С. Гординський у статті „Про Архипенкове погруддя Т. Шевченка" у „Свободі" з 14 січня 1972 року пише, що коли прийняти, що комуністи знищили погруддя у Львові, то нині є два погруддя в Америці: одно в Інституті Мистецтв у Дітройті, а друге у Стемфорді. Погруддя „Тарас Шевченко на засланні" не знаходиться вже більше у Інституті Мистецтв, а в Українському Музеї в Дітройті.

Як сталося, що погруддя Т. Шевченка, передане українським громадянством Інститутові Мистецтв, знаходиться тепер в Українському Музеї - Архіві в Дітройті? Летючки і брошурка, що знаходиться в нашім музеї, розказують наступне: Коли в 1930-их роках український скульптор О. Архипенко був на вершку своєї слави, тодішні керівники Інституту Мистецтв робили заходи, щоб мати щось із Архипенка у себе. Українське громадянство підтримало бажання Інституту, створило громадський комітет, який пов'язався з Архипенком і замовив у нього погруддя Т. Шевченка. Це був кінець 1934 року, а з весною 1935 погруддя було перевезене до Дітройту. Перед тим з нього зробили гіпсову копію, яка залишилася у Архипенковій робітні. Дня 12 травня 1935, в час величавих святкувань „Українського Тижня" з багатою культурною програмою і музичним фестивалем, при участі тисячної маси народу і представників американської еліти з посадником міста на чолі, передано великий твір Архипенка до Американського Інституту. Треба прийняти, що те погруддя було оригіналом, бо копій Інститут не приймав.

Спочатку погруддя було приміщене на видним місці, але по літах перенесли його до складниці, де переховуються зразки штуки, які відбули свою першу службу. Там переховувалося погруддя багато років. Українське громадянство хотіло забрати погруддя до дому якоїсь організації, але управа Інституту не погоджувалася. Сталося це аж у 1971 році.

У 1958 р. зорганізовано в Дітройті Український Архів-Музей. Спочатку куратор музею Р. Дацко вів його у власній хаті, потім переніс до парафіяльного дому, а від кількох літ музей приміщений у власнім домі при вул. Черест, навпроти церкви Непорочного Зачаття. В роках 1969-70 Архів - Музей був оформлений згідно зі всіми законами стейту, дістав дозвіл на існування, має власний код, 509А, що його мають всі американські музеї. По такім оформленні музею куратор почав робити старання в Інституті Мистецтв, щоб дістати погруддя для нашого музею. Управа Інституту Мистецтв переглянула всі акти Архіву - Музею і погодилася видати погруддя для музею на неозначений час. З початком 1971 року перевезено погруддя до музею і приміщено його у першій кімнаті.

Куратор Архіву - Музею при допомозі співпрацівників і при матеріяльній допомозі людей доброї волі, розбудував Архів - Музей до поважної культурної установи. Всі залі дому забиті цінними речами. Доведеться добудувати ще одно крило, бо експонати стало надходять. Архів - Музей потребує матеріяльної допомоги для дальшої розбудови. Це загальноукраїнська установа, в якій знаходяться неоцінені скарби нашої культури, тому відносімся до неї з теплим серцем і жертвенністю. Установою завідує дирекція під контролею Надзірної Ради і Контрольної Комісії.

Іван Білоус

Українців в Балтиморі відзначили Січневі Роковини

У Балтиморі підготовано і відсвятковано річницю Державности й Соборности України. Губернатор стейту Мериленду, М. Мандель і посадник міста Балтимору, В. Шейфер підписали проклямації, та проголосили день 22-го січня — Днем Української Незалежности.

Підписання проклямації в міській установі відбулось у присутності численної делегації, під проводом голови Відділу УККА п. Володимира Чорнодольського, в дні 18-го січня 1972. В Аннаполіс, осідку губернатора, і на міській ратуші, поруч американських, повівали українські прапори.

Святочна академія відбулася 6-го лютого ц. р. в Домі Української Молоді при численній участі громадянства. Академію започатковано американським національним гимном, що виконав юнак СУМА, учень УМІ, Любомир Блашків на фортепіяні. Проклямації „Дня Незалежности України" губернатора Мериленду і посадника Балтимору, прочитали сумівка Катруся Чорна і пластун-юнак Юрій Попович. Академію відкрив українською і англійською мовами містоголова Відділу, п. Василь Татчин зі зверненням до присутного конґресмена Павла Сарбейна і відпоручника сенатора Бела стати в обороні репресованих інтелектуалів на Україні не тільки в Конґресі, але й на сторінках преси. Конґресмена П. Сарбійна, предсраб. П. Сарбейна склав привіт, в якому між іншим зазначив, що в дебаті 92-го Конґресу, в другій сесії, він виголосив промову 3-го лютого в обороні прав українського народу на незалежність і державність. Цю промову є внесено в конґресовий рекорд том 118, ч. 14.

Святочну доповідь виголосив учасник Визвольних Змагань, науковий і суспільний діяч проф. д-р Іван Олексишин, представивши зокрема історичну ґенезу, як до цих світлих актів дійшло.

У мистецькій частині були виступи Жіночого і Мішаного Хору ООЧСУ під мистецьким керівництвом проф. Миколи Кормелюка, переплітані деклямаціями і музичними виступами талановитої пластової, сумівської і студентської молоді, в більшості учнів УМІ.

Мішаний хор відспівав дві пісні. О. Ласійчук, студентка Льойола коледжу віддеклямувала вірш О. Олеся. Фортепіянове сольо відіграв — Тарас Лукіянчук (УМІ). Жіночий Хор ООЧСУ при акомпаньяменті Галі Стельмах, студентки Мериленду університету виконав декілька пісень.

Скрипкові соля відіграв Юрій Вацлавів (УМІ) при акомпаньяменті Ліліянни Шавяк, студентки консерваторії Пібаді Інституту. Мирослав Ціздин (СУМА) деклямував вірш Р. Купчинського.

Схвалено протест проти арештів і репресій діячів культури в Україні, який був зреферований головою місцевого Відділу ООЧСУ п. К. Бабяком. Відтак ще співав мішаний хор ООЧСУ. Подякою усім присутнім та виконавцям програми академію закрив В. Татчин, після чого відспівано український національний гимн.

Академію влаштував місцевий Відділ УККА при співпраці організацій міста Балтимору. Програмки святароботи Т. Кузьмова і К. Бабяка.

В. Т.

ПОШТОВА КАРТКА „ПРОРОК"

Мюнхен. — Заходами Центрального Комітету АБН надруковано кольорову поштову картку „Пророк" з репродукцією знищеного большевиками образу-мозаїки, із зображенням гнівного Тараса Шевченка. Мозаїка мала прикрашувати Київський Університет ім. Т. Шевченка. Її спільно виконали сл. п. Алла Горська, О. Заливаха, Л. Семикіна й Г. Севрук, які належать до переслідуваних режимом мистців. Біля постаті Т. Шевченка є напис: „Чи буде суд?" Листівка коштуватиме в продажу 10 центів.

Сенатор Павло Юзик у Торонто

Торонто. (В. Д.) — Нагромадження цілого ряду дуже важливих суспільно-громадських і політичних справ, спонукало сенатора П. Юзика, залишити столицю і приїхати до Торонто. Увечорі 11-го лютого ц. р. в гостинниці „Дач Систер", відбулася поширена зустріч з управою КУК, на якій обговорено цілий ряд актуальних справ. Однією з важливіших була справа української мови в державних школах. Сенатор П. Юзик окрім своїх численних, урядових завдань є великого маштабу суспільно-громадським і політичним діячем. Він є також заступником головного предсідника і головою Канадійського Представництва УНС в Канаді. Тому й союзові справи, яких безліч, спонукали його разом з головою Головної Ради і Організатором УНС В. Дідиком, основно застановитись над ними. Безперечно, що однією з найосновніших, була справа організаційна.

Сенатор П. Юзик дуже цікавився і радів успіхами кандидатки „Свободи" Ярці Буки, яку обрано кралею української преси і радіо на 1972-ий р. У зв'язку з цим заплянованно певну програму.

Сенатор як довголітній і дуже активний голова Комісії Людських Прав при СКВУ, тішиться прихильним відгуком української спільноти, рішенням Головної Екзекутиви УНС призначити на цю ціль 5,000.00 дол. та закликом повної піддержки своєму членству. У сьогоднішних часах-посиленого московсько - комуністичного терору, посилена праця Комісії Прав Людини — конечна. Обмірковування певних проєктів купна Союзового Дому в Торонто, організаційних відвідин: Су Сен Мері, Оттави, Ст. Кетеринс, Судбури і інших були дальшими точками обговорення.

В міжчасі, в гостинниці „Дач Сістер", відбулася припадкова, але приємна зустріч-розмова з головним предсідником Українського Робітничого Союзу — п. А. Батюком, який у товаристві заступника головного предсідника і організатора в Канаді п. А. Білоцерківського, брав участь в організаційних курсах, товариській забаві найстаршого Відділу УРСоюзу в Торонто. З ними був також місцевий організатор УРСоюзу п. Коваль. У зустрічі брали участь: д-р М. Мицик, М. Івасиків, голова Спілки Українських Журналістів Канади — письменник Н. Ріпецький. У дружній виміні думок порушено цілий ряд суспільно-громадських і політичних справ, не оминаючи і справ та проблем наших братсько-запомогових союзів, включно з можливістю їхньої злуки. Головний предсідник УРСоюзу п. А. Батюк зокрема похвально висловився про гарний жест УНСоюзу в справі признання 5,000.00 дол. для посиленої праці Комісії Людських Прав, та обіцяв, що і УРСоюз не залишиться позаду.

УНС, розгортає посилену організаційну кампанію на просторі цілої Канади та щиро закликає свій актив до праці. Збільшенням наших рядів ми ще краще зможемо служити нашій українській спільноті.

ПОКАЗ ФІЛЬМУ „ПІД ЧУЖИМ НЕБОМ"

Джерзі Сити, Н. Дж. — Найновіший довгометражний кольоровий фільм продукції Студії Ярослава Кулинича „Під чужим небом" — про українців у Арґентині, Уруґваї, Параґваї та відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Буенос Айресі, буде висвітлений у суботу 18 березня о 6-й і 8-й г. вечора в Джерзі Сити, в УНДомі при 96 Фліт евню, а в Байоні у неділю 19-го березня, в УНДомі при 37 Схід 23 вулиця о 5-й по полудні. Крім того, в Ірвінґтоні й Пассейку фільм „Під чужим небом" буде показаний 25 і 26 березня.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

УПРАВЛІННЯ КОНТРОЛЮ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ І ЛІКІВ видало вказівку фабрикантам і продавцям овочевих соків, щоб вони ясно вказували на наліпках-ярличках, скільки відсотків справжнього овочевого соку є в напої, який продукують і продають. Дотепер такого відсотка справжнього соку не подавали, а на наліпках вказували тільки назву соку.

УРЯДОВА КОМІСІЯ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ КОШТІВ боротьби проти занечищування природи прийшла до висновку, що такі кошти не будуть „убивчими" для підприємств чи взагалі крайової економіки. Урядовий стандарт, вимаганий від індустрії для збереження чистоти атмосфери, води тощо, не настільки високий, щоб його здійснення коштувало занадто великі суми, але достатній для збереження здоров'я людей і збереження природи.

В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ ДЕБАТУВАТИМУТЬ над продукцією опіюму в Туреччині, Таї (Сіямі), Бірмі і Ляосі. Засіви багатого на опіюм маку в тих країнах Близького й Середнього Сходу є головним джерелом зарібку тамошніх селян. Америка закидає тим державам, що вони не хочуть співпрацювати у боротьбі проти міжнародної торгівлі наркотиками.

ДО ЛОНДОНУ ВЕРНУВСЯ з африканської Родезії лорд Пірс, який їздив туди з цілим штабом, щоб перевірити настрої білого і чорного населення в Родезії супроти договору, що його підписав був із білорасистським прем'єром Іеном Смитом британський міністер закордонних справ Алек Даґлес Гюм. Більшість з-посеред 250.000 білих в Родезії є „за" той договір, але велика більшість з-посеред поверх 5-ох мільйонів чорних автохтонів рішуче відкидають його, як закріплення бодай на десятки років вперед панування упривілейованої білої верстви з великим покривдженням чорних. Передбачують нову глибоку кризу у британсько - родезьких взаєминах.

ШВАЙЦАРІЯ ТАКОЖ ВИЗНАЛА державність Банґладешу. Швайцарія опинилась була у трудній ситуації у відношенні до новопосталого Банґладешу, бо вона погодилась була боронити інтересів Індії у Пакістані й Пакістану в Індії під час їхньої війни, з якої зродився Банґладеш.

У БРИТАНІЇ ЗАСУДИЛИ на 21 рік в'язниці 31-річного ляйтенанта підводної фльоти Дейвіда Джеймса Вінґема, фахівця від торпед, який за 5.980 дол. продав Совєтам безцінні відомості про стан альянтської підводної фльоти, вивінування британських підводних човнів, їхні рухи і т. п. Його вину збільшив факт, що не Совєти звербували його на ту шпигунську роботу, а він сам пошукав контакту з совєтськими „дипломатами", послухавши своєї дружини, що треба продати комусь відомі йому тайни, щоб сплатити довги і купити нове авто.

У МІЛЯНО В ІТАЛІЇ ВІДБУВАЄТЬСЯ конґрес тамошньої найбільшої у Західній Европі Комуністичної партії з участю 1.200 делеґатів і численних представників „братніх" компартій з різних країн світу. На тому конґресі нема репрезентанта китайської компартії, але є Віктор В. Ґрішін, член Політбюра компартії СССР. Генеральний секретар італійської компартії 72-літній Луіджі Льонґо є від 4-ох років частинно спаралізований. Його заступав Енріко Берлінґер, який у своїй промові закликав Москву і Пейпінґ замиритися, щоб створити спільний комуністичний фронт проти „міжнародних імперіялістів".

ДО БУКАРЕШТУ ВЕРНУВСЯ з Москви військовий атташе совєтської амбасади полк. В. Ф. Мусатов, якого буцім-то Совєти відкликали були неґайно після того, як виявилось, що заприязнений ним румунський командир Букарештенської округи, генерал Іон Серб, видав Совєтам важливі румунські військові тайни. Первісну поголоску, наче б того генерала тайком судили й розстріляли, заперечують тепер: він буцім-то живе і відбудеться над ним військовий суд.

У БАНҐЛАДЕШІ ЗГИНУЛО в місті Хульна, за 80 миль на південь від столиці Дакка, коло 200 осіб у кількагодинному зударі між бенґальцями і біґарцями. Преса злегковажила була спершу ту подію, як вуличну бійку, але виявилось, що насправді це була кривава битва, якої впродовж годин не могли припинити військо й поліція. Бенґальці озлоблені проти біґарців, бо ті останні співпрацювали із західньо - пакістанським військом, яке переводило було масакру серед бенґальців, перед вибухом пакістансько - індійської війни.

СОВЄТИ БУЦІМ-ТО ГОТОВІ піти назустріч президентові Ніксонові під час його відвідин у Москві у травні ц. р., щоб обмежити достави зброї арабам і впливати на них в напрямку замирення. Але Совєти не будуть цього розголошувати, щоб не втратити своїх впливів на Близькому Сході. Однак большевики — твердить західня преса — здають собі справу, що араби в масі не люблять їх і дивляться криво насовєтських військовиків в Єгипті й Сирії.

ІНДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ІНДІРА ҐАНДІ ВИХОДИТЬ переможцем з теперішних виборів, які йдуть у 16-ох провінціях і 2-ох територіях Індії. Йдеться про вибір 2.700 членів провінційних соймів. На 1.550 вирішених мандатів партія Індіри Ґанді виграла вже 1.172. Її найбільшим виборчим арґументом є виграй у війні проти Пакістану, послаблення його відірванням Східнього Пакістану, який став самостійною державою Банґладешу, та підписання союзу з СССР.

ЗАПОБІЖНІ ПОЛІЦІЙНІ ЗАХОДИ ДЛЯ БОРОТЬБИ проти злочинности не дали особливих наслідків. Студії цього питання виявили, що в Дистрикті Колумбії, де поліція застосовувала такі превентивні, запобіжні заходи з 1971 року, кількість злочинів зменшилася на практиці дуже мало: з 2 000 випадків було попереджено й знешкоджено злочинців тільки у 20 випадках.

СЕНАТОРИ ЕДМУНД МОСКІ І ГЮБЕРТ ГОМФРІ, демократичні кандидати в президентських виборах, повідомили, що вони незабаром опублікують списки осіб і фірм, які пожертвували фонди на їхню виборчу кампанію. Таку ж саму заяву зробив губернатор Алабами Воллес, який теж кандидує на Президента. Сенатор МекҐоверн і посадник Ню Йорку Джон Ліндзі вже оприлюднили списки жертводавців. Наступного вівтірка правибори відбудуться в Іллиной, а в місяці квітні вони відбудуться в трьох стейтах: Вискансині, Массачузетсі і Пенсильвенії.

В Україні малопомітно проминуло 90-річчя народження письменника Архипа Тесленка

Київ. — Дев'яностоліття з дня народження видатного українського прозаїка Архипенка Тесленка майже непомітно проминуло в Україні, хоча у школах учні вивчають такі його твори з життя українського села досовєтського періоду, як „За пошпортом", „Хуторяночка" та ін. У Києві в будинку літераторів відбувся вечір під головуванням В. Земляка, доповідав М. Шумило, зараховуючи Архипа Тесленка до письменників „революційно-демократичного напрямку". На тому вечорі не було навіть традиційного в таких випадках концерту. На Полтавщині, у м. Лохвиці, в краєзнавчому музеї відкрилась виставка, присвячена 90-річчю Архипа Тесленка. Не було повідомлень про перевидання його творів, які вже й 10 років тому були рідкістю на книжковому ринку в Україні.

35 Відділ ООЧСУ в Асторії, Н. Й.

повідомляє, що

ПОСВЯЧЕННЯ ВІДДІЛОВОГО ПРАПОРА

відбудеться —

в неділю, 26-го березня 1972 року

після Співаної Служби Божої — год. 10-та рано
в Церкві ЧЕСНОГО ХРЕСТА
при 31 Аве. і 30-ій вул. в Асторії, Н. Й.

■

Святочний Бенкет-Прийняття

о год. 1-ій по пол.
в ЗАЛІ GOLDEN PHEASANT
32-10 Broadway, Astoria, N.Y.
(біля зупинки сабвею — BMT Broadway)

В програмі: Коротка допозідь, Спільний Обід, Співучий Ансамбль „Каравана", Вандуристки під управою о. Кидзеравого-Пастухова.

Зголошення просимо слати до суботи, 18-го березня ц.р.
Заінтересованих і симпатиків запрошуємо.
Вступ: для дорослих — 10.00 дол., студенти — 5.00 дол.

СВЯТОЧНИЙ КОМІТЕТ

З нагоди 80-річчя з дня народин Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир ЙОСИФА СЛІПОГО складають дар на „Церква в Потребі" такі особи:

Микола Хлиста	30.00 дол.
Петро Гудзовський	25.00 дол.
Іван Демчишин	25.00 дол.
Петро Бабиг	20.00 дол.
Разом	100.00 дол.

Увага! ГАРТФОРД, Конн. Увага!

В неділю, 19 березня 1972 року

год. 3-тя по пол.
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ
при 961 Ветерсфілд Аве. в Гартфорді, Конн.

М-р ВОЛОДИМИР МИКУЛА

виголосить ДОПОВІДЬ на тему:

„Протирежимний спротив в Україні"

Проситься все Громадянство Гартфорду й околиці про численну участь.

УПРАВА 5-го ВІДДІЛУ ООЧСУ в ГАРТФОРДІ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Незабутньої Голови Відділу ОЖ ОЧСУ
в Йонкерсі, Н. Й.

бл. п. НАДІЇ КУДРИК

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в суботу, 18-го березня 1972 року

о год. 7-ій ранку
в ЦЕРКВІ СВ. МИХАЇЛА при Чеснат вул.

Запрошується всіх Членкинь і Знайомих до участи у відправах.

УПРАВА

З глибоким смутком повідомляємо Родину, Знайомих і Приятелів, що в суботу, 11-го березня 1972 р. несподівано, упокоївся в Бозі на 39-му році життя, наш Найдорожчий
СИН, БРАТ, ШВАГЕР і ВУЙКО

бл. п. СТЕПАН КОВАЛЕНКО

народжений на Чернігівщині, Україна.

ПАНАХИДА буде відправлена в п'ятницю, 17-го березня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича, 109 E. Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 18-го березня 1972 р. о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до Української Православної Церкви св. Покрови, а звідтам на Український Православний Цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

ПАВЛО і ПЕЛАГІЯ — тато і мама
МЕЛАНІЯ КАРДАШ — сестра з чоловіком ІВАНОМ і сином МИХАЙЛОМ

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ в НЮАРКУ, Н. Дж.

Четвер, 16-го березня 1972 року

год. 7-ма вечора

ПОПИС УЧНІВ

КЛЯСИ Т. БОГДАНСЬКОЇ
НИЖЧИХ, СЕРЕДНІХ і ВИЩИХ КУРСІВ

Заля УНДому, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J.

Зі Степанинів

ІРИНА ГАЛАЙЧУК

ПЛАСТУНКА СЕНЬЙОРКА

упокоїлася в Бозі, заосмотрена Найсвятішими Тайнами, в Буенос Айрес 11-го грудня 1971 року у 55-му році повного любови й посвяти життя.

Прибиті горем —

БОГДАН ГАЛАЙЧУК з ДОЧКАМИ, СИНОМ, ЗЯТЯМИ і ВНУКАМИ

■

ПОДЯКА

Складаємо щиру подяку Високопреподобним Отцям Канцлерові В. Королеві та Протоігуменові Отців Василіян П. Галабарді і Всечеснішим Сестрам Служебницям за Богослуження в домі жалоби при тілі нашої Незабутньої бл. п. Ірини, відпровадження її на місце Вічного Спочинку та поминальну Службу Божу. Сердечне Спаси Біг Українському Пластові та всім Приятелям і Знайомим, українським та аргентинським, які взяли масову участь у похоронах і Службі Божій вшановуючи пам'ять Покійної та висловами співчуття чи в іншій формі старалися облегшити нам важке горе.

БОГДАН ГАЛАЙЧУК з ДОЧКАМИ, СИНОМ, ЗЯТЯМИ та ВНУКАМИ

Dargueira 2842 (12 F)
Buenos Aires, Argentina

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ БОЛЮЧОЇ СМЕРТИ
нашої Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ, ТЕЩІ і БАБУНІ

бл. п. МАРІЇ з ТУСТАНОВСЬКИХ МАРКІВ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в суботу, 18-го березня 1972 року

о год. 7-ій вечора
в Українській Католицькій Церкві

св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

РОДИНА

В глибокому смутку сповіщаємо Рідних і Знайомих, що дня 15-го січня 1972 року, по тяжкій недузі заснув Вічним Сном в Україні

бл. п. АНДРІЙ ХЛИСТА

нар. 1-го лютого 1915 р. в Устріках Долішних, виселений 1951 р. до села Киряківка, Миколаївська обл.

В глибокому смутку:

МАРІЯ — дружина
ВАСИЛЬ — син
НАДЯ — дочка
АННА — мама
МИКОЛА брат з дружиною РОЗАЛІЄЮ із синами: АНДРІЄМ і ІГОРЕМ в Америці
КАТЕРИНА — сестра з мужем МИХАЙЛОМ і з дітьми: ОКСАНОЮ, БОГДАНОМ і ВОЛОДИМИРОМ в Україні

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Асоціяції Діячів Української Культури ВІДДІЛУ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ

у неділю, 19-го березня 1972 року

в год. 4-ій по пол.

Заля УНДому, 140 Prospect Ave., Irvington, N.J.

Після зборів відбудеться виставка діяльности Відділу і творчости його членів. Гостям раді.

УПРАВА ВІДДІЛУ

В пам'ять
о. Володимира Бука
бувшого катехита Золочівської Гімназії та Його сина
Володимира Бука
складають 150.00 долярів на Фонд Кардинала Сліпого, а Родині висловлюють глибоке співчуття:

С. Біловус	І. Костишин
М. Волуйчик	В. Косаревич
В. Гірняк	В. Маляр
Ф. Гурин	о. Л. Мудрий
С. Заброцький	Б. Петрик
О. Заячківська	Я. Петрик
В. Іванчишин	П. Пікулович
д-р П. Кобзар	В. Познахівський

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Анни Єзерської

на Фонд „Церква в Потребі"
складають:

Стефанія та інж. Ярослав Дуб — Дітройт	$40.00
Учительська Громада — Клівленд	25.00
Старшина Пластової Станиці — Клівленд	20.00
Володимира та Микола Кавка — Клівленд	20.00
Родина Федорків — Джанстон	15.00
Родина Лазаренко — Коломбус	15.00
Родина Поповичів — Клівленд	10.00
Родина Кукізів — Клівленд	10.00
Володимира та Петро Полянські — Клівленд	10.00
Ольга та Іларіон Віжевські — Клівленд	10.00
Ярослава та мґр. Микола Піхурко — Клівленд	10.00
Михайлина та ред. Іван Ставничий — Клівленд	10.00
Родина Савчаків — Клівленд	10.00
Ася та інж. Антін Рощаковський — Клівленд	10.00
Ліна та проф. Ілля Шкільник — Клівленд	10.00
Люба та д-р Мирослав Мичковський — Клівленд	5.00
Ольга та Василь Ільчишин — Клівленд	5.00
Марія та проф. Юрій Кордуба — Клівленд	5.00
Катерина та Григорій Голубець — Клівленд	5.00
Стефанія та д-р Ярослав Городиський — Клівленд	5.00
Емілія Завільська — Клівленд	5.00
Родина Трушів — Клівленд	5.00
Ольга та Микола Бак — Клівленд	5.00
Катря Шокалюк — Клівленд	5.00
Анна та Ярослав Кравчук — Клівленд	5.00
Проф. Григорій Голембйовський — Клівленд	5.00
Родина Гакавчин — Пітсбург	5.00
Ярослава та Остап Гук мґр. — Клівленд	5.00
Дарія Хомик — Клівленд	5.00
Александра Ковальська — Клівленд	3.00
Разом	$298.00

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США

УРОЧИСТА ШЕВЧЕНКІВСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОГРАМА:

Відкриття Конференції
ЮРІЙ В. ШЕВЕЛЬОВ — „Від Куліша до Синявського (з історії вивчення мови Шевченка))"
ОЛЕКСАНДЕР П. ОГЛОБЛИН — „Проблема українських зв'язків Шевченка"
„Слово над гробом Шевченка" П. Куліша, прочитає ЙОСИП ГІРНЯК
Під час Конференції — буде виставка творів Шевченка та літератури про нього.

Конференція відбудеться

в неділю, 26-го березня 1972 року, о 4-ій год. по пол.

в приміщенні АКАДЕМІЇ, 206 Вест 100-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

ВАСИЛЬ БАРКА
РАЙ — роман
Ціна 2.00 доляри
"SVOBODA"
81-83 Grand Street
Jersey City, N.J. 07303

Ню Йорк і Метрополія!

НЕДІЛЯ, 19-го БЕРЕЗНЯ Ц. Р., ГОДИНА 4:30 ПО ПОЛ.

Заля: Вашингтон Ірвінг Гай Скул, 40 Ірвінг Плейс

(між 16-ою і 17-ою вулицями)

АКАДЕМІЯ

В ПОШАНУ

ЇХ БЛАЖЕНСТВА ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА КАРДИНАЛА КИР ЙОСИФА СЛІПОГО З НАГОДИ 80-ЛІТТЯ

- З промовою виступить ред. Василь Качмар.
- Виступлять всі Хори Ню Йорку: Думка, ім. Митр. А. Шептицького, Жайворонки.
- Йосип Гірняк з рецитацією; Г. Андреадіс — меццо сопрано; Ю. Богачевський — баритон
- Фортепіян: Калина Чічка-Андрієнко, д-р Ігор Соневицький
- Диригенти Хорів: Проф. О. Бериник, Мґр М. Ничай, Інж. Р. Степаняк.

■

Вступи: 2,00 дол.; 1:00 дол. для молоді; для шкільної дітвори — ДАРОМ.
ДОХІД З АКАДЕМІЇ НА ФОНД „ЦЕРКВА В ПОТРЕБІ"
Відділ Т-ва за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Ню Йорку

Ділимося з нашою Ріднею, Приятелями й Знайомими сумною вісткою, що дня 26-го лютого 1972 р. на 92-му році життя в Перемишлі померла наша Найдорожча МАТИ

НАТАЛІЯ з ЗУБРИЦЬКИХ

ЛАВРІВСЬКА

вдова по сл. п. д-рові Володимирові Лаврівському, повітовому лікареві в Бережанах.

Горем прибиті сини:

д-р ОЛЕКСАНДЕР ЛАВРІВСЬКИЙ з дружиною НАДІЄЮ і сином СТЕПАНОМ
ЮРІЙ ЛАВРІВСЬКИЙ з дружиною ІРЕНОЮ

Замість квітів на свіжу могилу
сл. п. інж. ЯРОСЛАВА СТАРОДУБА
складає 15.00 долярів
на Фонд Суспільної Опіки „Самопомочі" в Чікаго
(для бідних)
399-ий ВІДДІЛ УНС „ЛЕВИ"
в ЧІКАГО, Ілл.

В ПАМ'ЯТЬ НАШОЇ ДОРОГОЇ І НЕЗАБУТНЬОЇ ТОВАРИШКИ ШКІЛЬНИХ ЛІТ

сл. п. д-р Ганки Герасимович

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ЇЇ ДАЛЕКУ МОГИЛУ 100.00 ДОЛЯРІВ ЗЛОЖИЛИ НА ВИДАННЯ ІСТОРІЇ ПЛАСТУ В АНГЛІЇ:

ВЛОДЗЯ КОТИК	НЮНЯ СТЕЦЬ
ТАНЯ КРИНИЦЬКА	МАРІЧКА К. СТЕЦЮК
ДАРКА МИКИТА	ІРКА ХМІЛЕВСЬКА
НАДЯ ПЛАКИДА	

В днях 27, 28 і 29-го травня 1972 р. на СОЮЗІВЦІ

Точна програма в дальших оголошеннях.

1947 — Берхтесґаден **З'ЇЗД** Союзівка — 1972

БЕРХТЕСҐАДЕНСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ З НАГОДИ 25-ЛІТТЯ

Запрошуємо Всечесніших Отців Катехитів, Високоповажаних Панів Професорів і всіх молодших Колегів.

По інформації писати — OLGA SAWCHUK
Box 106, Kerhonkson, N.Y. 12446
Кімнати замовляти прямо на СОЮЗІВЦІ
Ukrainian National Association Estate
Kerhonkson, N.Y. 12446 Тел. (914) 626-5641

1972 ТУРИ В УКРАЇНУ ЧЕРЕЗ SHIPKA TRAVEL AGENCY, INC.

ПОВНА ОПІКА ФАХОВИХ ПРОВІДНИКІВ ТУР.

STA — #615 — 14 днів
18 травня - 1 червня 1972. $740.00
Київ-Канів 3 дні
Тернопіль 3 дні
Львів 4 дні
Москва 3 дні

STA — #616 — 20 днів
8 червня - 28 червня 1972. $985.00
Київ-Канів 3 дні
Тернопіль 4 дні
Львів 4 дні
Сочі 4 дні
Москва 4 дні

STA — #617 — 18 днів
14 липня - 1 серпня 1972. $955.00
Львів 4 дні
Тернопіль 4 дні
Київ-Канів 4 дні
Ялта 3 дні
Москва 2 дні

STA — #618 — 14 днів
14 серпня - 25 серпня 1972. $885.00
Львів 4 дні
Тернопіль 4 дні
Київ-Канів 3 дні
Москва 1 день
Париж 1 день

STA — #619 — 14 днів
7 вересня - 21 вер. 1972. $740.00
Москва 2 дні
Київ-Канів 4 дні
Тернопіль 3 дні
Львів 3 дні
Москва 1 день

Прошу звернути увагу: Інтурист, офіційний Відділ поїздок до СССР приймає групові чи індивідуальні на 4 дні тільки в таких містах як Львів, Тернопіль, Рівне, Чернівці й Ужгород.

ЦІНА ТУРИ ВКЛЮЧАЄ:

1. Джет літаком — з Ню Йорку на реґулярно курсуючих IATA Carriers Coach Class.
2. Готель — Приміщення на базі — дві особи до 1-ої кімнати.
3. Харчі — Всюди 3 рази денно за винятком ланчу в Парижі.
4. Звиджування — Комплетне звиджування, пересідки, типси і опіка над пакунками.
5. Опіка — Кожна тура буде під опікою фахового, компетентного провідника з нашої Агенції.
6. Депозит — Вимагається 150.00 дол. завдатку від особи, щоб задержати замовлення. Ціни для дітей і поодиноких осіб на аплікації.

За дальшими інформаціями і замовленнями телефонуйте або пишіть

SHIPKA TRAVEL AGENCY, INC.
5434 State Road
Cleveland, Ohio 44134
Phone (216) 351-1700

WALTER SHIPKA HELEN MURAL SHIPKA

ТРАГІЧНЕ НЕПОРОЗУМІННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої).

сю писав, що велика централізована держава потрібна, бо без того неможливо збудувати „соціялізм": „Централізована велика держава — це великий історичний крок уперед... до майбутньої єдности всього світу, і інакше як через таку державу немає і не може бути шляху до соціялізму". (Том 17, ст. 154. вид. 3).

З цього висновок: та нація, що хоче відділитися від великої держави, ворожа „соціялізмові", і справедливість велить таку націю силою тримати в межах великої держави...

Яку ролю присудив Ленін народам у своїй „великій державі" — Росії? Неросійські нації мали, на його думку, завдання приймати мову росіян („великий российский язык", писав Ленін). Він тішився, що в Україну ще за царського режиму переселялися маси людей з Московщини і що відбувалася „асиміляція великоросійського та українського пролетаріяту. І цей факт безумовно п р о гресивний" (Сочинения, т. 17, ст. 142).

Не писав Ленін, в чию користь відбувалася та асиміляція. За влади царів не було в Україні української школи, преса українська була заборонена, зліквідовано просвітні товариства. Не тільки українські робітники, але вся нація була засуджена на „асиміляцію" (помосковлення). Це тішило Леніна, самовладного „вождя світового пролетаріяту". Він мріяв про злиття націй і мов усього світу. Це злиття почали царі своєю „асиміляцією" неросійських народів, а після приходу до влади большевицької партії до політики „злиття з старшим братом" прийшов це безоглядний російський колоніялізм.

На гачок хитруна Леніна впіймалося багато людей у цілому світі, бо він усім народам обіцяв необмежене самовизначення. То була криводушна тактика для обману. В приватних листах до своїх партійців Ленін ще перед 1917 роком писав: „Взагалі ми проти відокремлення" (народів від Росії, яку він сам називав „тюрмою народів — П. Ф.) (Том 17, ст. 90).

Латвійські комуністи стали жертвою фальшивих фраз Леніна і ще й досі вважають, що „ленінізм" має помагати свободі народів і їх незалежному культурному та господарському розвиткові. Це — трагічне непорозуміння.

Українські опозиційні комуністи, що цитують демагогічні фрази Леніна про свободу народам, теж знайдуть у його писаннях виправдання російського великодержавного шовінізму: Ленін перший послав свою „червону гвардію" на завоювання України в грудні 1917 року. Ці зайди поводилися зовсім не як „інтернаціоналісти", а як жорстокі шовіністи: грабували добро України, нищили українські книжки, портрети українських поетів — Шевченка та Франка, розстрілювали людей, що мали посвідки, писані українською мовою. Ленін це знав, але не карав своїх партійців за ці злочини.

В 1919 р. Ленін призначив для України „прем'єра" румуна Х. Раковського і той, бувши в Києві, заявив, що українська мова потрібна тільки „буржуазній інтелігенції". Про розвиток української культури писав Раковський як про „безнадійну справу".

Як цинічно ставився Ленін до національної гідности українців, видно зі споминів Х. Раковського, надрукованих у харківському журналі „Летопись Революции". Раковський спершу відмовлявся від пропозиції Леніна їхати з Москви в Україну на посаду „прем'єра": казав, що не знає України, її народу, історії, звичаїв. На це була відповідь Леніна, щоб Раковський пошукав між своїми предками „українську бабусю". Само собою, у Раковського, болгаро-румуна, українських предків не знайшлося, але він поїхав тероризувати, русифікувати та грабувати Україну.

Проти московських окупантів почалися в Україні масові повстання. Від 1 травня до 19 червня 1919 в областях України, окупованих російською червоною армією, було 328 повстань. Це ствердив Раковський у книжці „Борьба за освобождение деревни" (1920 р.). У повстаннях брали участь також комуністи-українці. Але запізно вони взялися за зброю на оборону своєї країни, бо перед тим помагали Москві опанувати Україну. Латвійські комуністи згадують також, як вони вітали на своїй землі російське військо 1940 року і пізніше, а тепер побачили справжню хижацьку натуру московського „старшого брата". А скільки таких розчарованих людей було між українцями - комуністами в Україні та в Америці й Канаді?

Про трагічні помилки наших предків писав поет Панько Куліш, що ми „хлібом - сіллю ворога стрічаєм"... Само собою, така „політика" до добра не доводить.

Інж. Омеляна Граба перевибрано на голову Перт-Амбойської Округи УНС

(Закінчення зі стор. 1-ої)

го касира сл. п. Петра Пуцила.

Для переведення зборів обрано президію: інж. Володимира Янова, предсідника і Івана Рачинського секретаря. Протокол з попередніх річних зборів прочитала Дарія Оріховська.

Звіт про діяльність Округи склав її голова інж. Омелян Граб, а його доповнили Михайло Фединишин, Іван Головко — заступники голови, Дарія Оріховська, Іван Бабин — касир, Михайло Захарко організаційний референт, інж. Володимир Янів — пресовий референт. За Контрольну комісію звітував Теодор Трензелюк, який і поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі з признанням за успіхи.

За словами інж. Омеляна Граба, Округа була активна в усіх ділянках. Округа здобула 175 нових членів, покрила всі втрати і мала чистого прибутку 91 члена, що й допомогло піднести загальний стан членства Округи з 1.978 до 2.069., Він висловився з признанням про відбутий Союзовий День 28-го серпня, який мав не тільки моральний, але теж поважний матеріяльний успіх, Округа збагатилась на 345,00 дол. Інж О. раб склав подяку членам Управи за співпрацю, а зокрема згадав Олександру Яворську, якій дякував за 40 нових членів, здобутих до 344-го Відділу.

Після звітувань, промовив заступник головного предсідника УНС, проф. Іван Телюк. Він висловив признання Управі Округи за успіхи в організаційній ділянці, а відтак заторкнув ряд справ насвітлюючи майбутність УНСоюзу та його ріст в членстві. На його думку, найкращими інвестиціями в сучасну пору є наша молодь, і тому ми повинні більше присвятити їй уваги. Він теж провів аналізу праці УНС за останніх 20 років.

Головний радний Степан Гавриш висловив подяку голові Округи інж. О. Грабові та Відділовим урядовцям за співпрацю. Відтак провів аналізу праці Округи на протязі 12-ти місяців. Він поіменно відмітив всіх секретарів 11-ти Відділів, які зорганізували 175 нових членів, забезпечених на загальну суму 366.000 дол. Висловив гратуляції і признання секр. 344 Від. Олександрі Яворській за зорганізовання 40 членів на суму 101.000 дол. Він теж відмітив членів „Клюбу Заслужених Союзовців" в особах Михайла Фединишина, Иосифа Яреми, Василя Оріховського і Олександри Яворської. З черги повідомив, що Округа з призначеної їй квоти в кількості 200 нових членів —— здобула 87.5 від. і тому одержала бонус на суму 102.00 дол. Чек на згадану суму передав голові Округи проф. Іван Телюк. Степан Гавриш закінчив доповідь закликом відбути спільно з іншими Округами День УНСоюзу стейту Ню Джерзі та відбувати прогулянки автобусами на Союзівку.

По звітах і доповідях відбулася дискусія, в якій заторкнено ряд важливих справ. У дискусії забирали голос майже всі присутні.

На пропозицію предсідника зборів інж. Янова, учасникц зборів одноголосно прийняли резолюцію — протест проти переслідування і арештів культурних діячів в Україні.

Перевибраний голова інж. Омелян Граб в імені новообраної Управи подякував за довір'я, заявивши, що доложить усіх зусиль, щоб задержати престиж Округи. Він просив про гармонійну співпрацю, щоб виконати всі завдання, а головно збагатити округу новими членами.

У зборах взяли участь 36 репрезентантів 10 Відділів.

Після учасники оглянули чудовий кінофільм про славну „Союзівку".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 17-го БЕРЕЗНЯ 1972 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання членських вкладок 397-го Відд. о год. 7-8:30 веч. в домі ЗУАДК-у, 5020 Олд Йорк Рд. Проситься вирівняти чл. вкладки. — Управа.

СУБОТА, 18-го БЕРЕЗНЯ 1972 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори 397 Відд. від год. 3-4 по пол. в домі Укр. Амер. Горожан, 847 Н. Френклін вул. Після Місячних Зборів відбудуться о год. 4-ій по пол. в тім самім приміщенні **Річні Загальні Збори.** На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії та вибір нової на 1972 р. Проситься чл. прибути та вирівняти вкладки. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Місячні збори 239 Відд. Б-ва св. Юрія від год. 3:30 до 4:30 по пол. в Укр. Амер. Горожан, 847 N. Franklin St. — Д-р В. Галан, гол., М. Ковальчук, секр.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чор. Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Чор. Січі, 690 Sanford Ave. Проситься чл. прибути і вирівняти вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

ГАРТФОРД, Конн. Річні загальні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 277 Відд. о год. 7-ій веч. в малій залі УНДому. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії, дискусія та вибір Управи і Контр. Комісії на 1972 р. Якщо на означену годину не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильні. По зборах перекуска. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЕДІЛЯ, 19-го БЕРЕЗНЯ 1972 р.

БОФФАЛО, Н. Й. Річні загальні збори 304 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 205 Мілітері Рд. На порядку: вибір управи на 1972 р. Проситься чл. прибути. — Р. Конотопський, предс., Н. Гнатик, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Иосафата 217 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Клюбі, 292 Гадсон Аве. Проситься вирівняти чл. вкладки. — М. Яремчук, рек. секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Місячні збори Т-ва Под. Січ 8 Відд. о год. 2 по пол. в церковній залі при Честнут вул. На річних зборах переобрано минулорічну управу, за винятком заст. касира, яким став В. Івасютинин і рек. секретаря, яким став М. Шашкевич. — Управа.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 206 Відд. о год. 1 по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. Проситься чл. прибути. Є важні справи до полагодження. — Управа.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2 по пол. у Вінярського при 482 Мейн вулиці. Проситься чл. прибути. — І. Вурний, секр.

ДІТРОЙТ, Міш. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 175 Відд. о год. 1:30 по пол. в УНДомі при вул. Мартін. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — Управа.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Управа.

ЧИКАГО, Ілл. Річні збори 125 Відд. о год. 1-ій попол. в залі УНСоюзу, 841 Н. Вестерн Аве. Якщо не з'явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше і будуть правосильні. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — Марія Громяк, гол., Анна Касіян, фін. секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Т. Шевченка 42 Відд. о год. 2 по пол. в УНДомі, 237 Гоуп Аве. На річних зборах представником до Відд. УККА випрано п. В. Валацького. Проситься вирівняти чл. вкладки. — В. Марущак, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Найставн. Річні загальні збори Б-ва св. Володимира 105-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в УНДомі, Clarisa & Rowan вул. з порядком означеним в статуті. Якщо на означений час не зявиться відповідна кількість членів, збори відбудуться годину пізніше і будуть правосильні. — Ст. Шагала, гол., Ракочий, секретар.

ДЖ. ТОЛТОН ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Торонто. — Член Шкільної Ради в Роял Йорк Колеґіяльному Інституті у м. Етобікок Джон Толотон виступив проти введення української мови в тому колеґіяті, як рівноправного з іншими предметами. Він твердить, що для українських студентів такий предмет буде „занадто легким". 90 учнів колеґіяту підписали прохання, щоб там було заведено вивчення української мови. Освітня Рада підтримує прохання студентів. Чи з початком вересня 1972 року розпочнеться там вивчення української мови, буде залежати від кількости зголошених студентів, а головно, чи Шкільна Рада прийме до уваги прохання та рекомендації Освітньої Ради.

ЯРОСЛАВ ЩУР СТУДІЮЄ

Вінніпеґ. — Відомий український соліст-баритон Ярослав Щур записався на дальші студії в Музичному відділі Манітобського Університету. Ярослав Щур уже співав Фіорелля в „Севільському цирульнику" та виступає в ін. операх, показуваних Манітобським Оперовим Товариством. Співацьку кар'єру розпочав у 1946 році, як соліст у хорі дивізійників „Бурлака".

ТАРЗАН, Ч. 6717. Тарзан заскочив злочинного Нікка

Не рухайся, Нікко!
Піднеси обидві руки — понад голову!
У всій Африці, Нікко, на всьому світі нема таких злющих звірів, як ти — і Бульво, Серго і Зуд ... не рухайся, бо стрілятиму!